PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (pirmoji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2009 m. birželio 10 d.*

Byloje T-257/04

Lenkijos Respublika, iš pradžių atstovaujama J. Pietras, vėliau E. Ośniecka-Tamecka, T. Nowakowski, M. Dowgielewicz ir B. Majczyna, padedamų advokato M. Szpunar,

ieškovė,

prieš

Europos Bendrijų Komisiją, iš pradžių atstovaujamą A. Stobiecka-Kuik, L. Visaggio ir T. van Rijn, vėliau T. van Rijn, H. Tserepa-Lacombe ir A. Szmytkowska,

atsakovę,

dėl ieškinio dėl 2003 m. lapkričio 10 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1972/2003 dėl prekybai žemės ūkio produktais skirtų pereinamojo laikotarpio priemonių, kurios turi būti patvirtintos dėl Čekijos, Estijos, Kipro, Latvijos, Lietuvos, Vengrijos, Maltos, Lenkijos, Slovėnijos ir Slovakijos įstojimo (OL L 293, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas

* Proceso kalba: lenkų.

liet. k., 3 sk., 40 t., p. 474–477), su pakeitimais, padarytais 2004 m. vasario 10 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 230/2004 (OL L 39, p. 13; 2004 m. specialusis leidimas liet. k., 3 sk., 42 t., p. 443–444) ir 2004 m. balandžio 20 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 735/2004 (OL L 114, p. 13; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 44 t., p. 111), 3 straipsnio, 4 straipsnio 3 dalies ir 5 dalies aštuntosios įtraukos panaikinimo,

EUROPOS BENDRIJŲ
PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (pirmoji išplėstinė kolegija),

kurį sudaro pirmininkė V. Tiili (pranešėja), teisėjai F. Dehousse, I. Wiszniewska-Białecka, K. Jürimäe ir S. Soldevila Fragoso,

posėdžio sekretorė K. Pocheć, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2008 m. birželio 16 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Faktinės bylos aplinkybės

1 2003 m. lapkričio 10 d. Komisija priėmė Reglamentą (EB) Nr. 1972/2003 dėl prekybai žemės ūkio produktais skirtų pereinamojo laikotarpio priemonių, kurios turi būti patvirtintos dėl Čekijos, Estijos, Kipro, Latvijos, Lietuvos, Vengrijos, Maltos, Lenkijos, Slovėnijos ir Slovakijos įstojimo (OL L 293, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 40 t. p. 474).

2 Šis reglamentas buvo priimtas remiantis 2003 m. balandžio 16 d. Atėnuose pasirašytos ir 2003 m. liepos 23 d. Lenkijos ratifikuotos Belgijos Karalystės, Danijos Karalystės, Vokietijos Federacinės Respublikos, Graikijos Respublikos, Ispanijos Karalystės, Prancūzijos Respublikos, Airijos, Italijos Respublikos, Didžiosios Liuksemburgo Hercogystės, Nyderlandų Karalystės, Austrijos Respublikos, Portugalijos Respublikos, Suomijos Respublikos, Švedijos Karalystės, Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Jungtinės Karalystės (Europos Sąjungos valstybės narės) ir Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos sutarties dėl Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo į Europos Sąjungą (OL L 236, p. 17, toliau – Stojimo sutartis) 2 straipsnio 3 dalimi ir prie Stojimo sutarties pridėto Akto dėl Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo sąlygų ir sutarčių, kuriomis yra grindžiama

Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų (OL L 236, 2003, p. 33, toliau – Stojimo aktas) 41 straipsnio pirmąja pastraipa.

3 Šiuo reglamentu, kuris buvo pakeistas 2004 m. vasario 10 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 230/2004 (OL L 39, p. 13; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 42 t., p. 443) ir 2004 m. balandžio 20 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 35/2004 (OL L 114, p. 13; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 44 t., p. 111), nustatyta kai kurių žemės ūkio produktų apmokestinimo sistema, laikinai nukrypstanti nuo kitais atvejais taikomų Bendrijos reikalavimų ir su kuria iš esmės susijusi ši byla.

4 Minėto reglamento 3 straipsnis išdėstytas taip:

„Ribojantysis režimas

1. Šis straipsnis taikomas nukrypstant nuo Stojimo akto IV priedo 5 (punkto) ir nuo 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą <…> 20 ir 214 straipsnių.

2. 4 straipsnio 5 dalyje išvardyti produktai, kurie iki 2004 m. gegužės 1 d. buvo laisvoje penkiolikos narių Bendrijos arba naujosios valstybės narės apyvartoje, o 2004 m. gegužės 1 d. yra išplėstoje Bendrijoje laikinai sandėliuojami arba laikomi taikant kurią nors muitinės tvarką arba procedūras, minimas Reglamento (EEB) Nr. 2913/92 4 straipsnio 15 punkto b papunktyje ir 16 punkto b–g papunkčiuose, arba kurie yra vežami atlikus eksporto formalumus išplėstoje Bendrijoje, apmokestinami taikant *erga omnes* importo muito normą, taikomą jų išleidimo į laisvą apyvartą dieną.

Pirmoji pastraipa netaikoma produktams, eksportuojamiems iš penkiolikos narių Bendrijos, jei importuotojas pateikia įrodymą, kad nebuvo kreiptasi dėl grąžinamosios eksporto išmokos už eksportuojančios šalies produktus. Importuotojui paprašius eksportuotojas imasi priemonių, kad eksporto deklaracijoje kompetentinga institucija įrašytų, jog dėl grąžinamųjų eksporto kompensacijų už eksportuojančios šalies produktus nebuvo kreiptasi.

3. Iš trečiųjų šalių vežami 4 straipsnio 5 dalyje išvardyti produktai, kurie 2004 m. gegužės 1 dieną naujojoje valstybėje narėje yra vadovaujantis laikinuoju įvežimu perdirbti, minimu Reglamento (EEB) Nr. 2913/92 4 straipsnio 16 punkto d papunktyje, arba laikinuoju įvežimu, minimu to paties punkto f papunktyje, ir kurie į laisvą apyvartą išleidžiami iki tos datos arba vėliau, apmokestinami importo muitu, taikomu išleidimo į apyvartą dieną produktams iš trečiųjų šalių.“

5 Minėto reglamento 4 straipsnis išdėstytas taip:

„Produktų, esančių laisvoje apyvartoje, apmokestinimas

1. Nepažeidžiant Stojimo akto IV priedo 4 (punkto) ir tais atvejais, jei nacionaliniu lygiu nėra taikoma griežtesnių teisės aktų, naujosios valstybės narės apmokestina atsargų pertekliaus 2004 m. gegužės 1 d. turėtojų produktus laisvoje apyvartoje.

2. Nustatydamos kiekvieno turėtojo atsargų perteklių, valstybės narės visų pirma atsižvelgia į:

a) vidutines atsargas, turėtas iki įstojimo;

b) prekybos modelius iki įstojimo;

c) atsargų sukaupimo aplinkybes.

Atsargų pertekliaus sąvoka taikoma produktams, importuojamiems į naująsias valstybes nares arba kurių kilmės šalis yra naujosios valstybės narės. Atsargų pertekliaus sąvoka taip pat taikoma produktams, skirtiems naujųjų valstybių narių rinkoms.

<…>

3. Mokesčio, minimo 1 dalyje, dydis nustatomas pagal *erga omnes* importo muito normą, taikomą 2004 m. gegužės 1 d. Pajamos iš mokesčio, kurį surenka nacionalinės institucijos, skiriamos į naujųjų valstybių narių nacionalinį biudžetą.

<…>

5. Šis straipsnis taikomas produktams, įtrauktiems į toliau nurodytus KN kodus:

<…>

— Lenkijoje:

0201 30 00, 0202 30 10, 0202 30 50, 0202 30 90, 0204 30 00, 0204 43 10, 0206 29 91, 0207 14 10, 0207 14 70, 0402 10, 0402 21, 0405 10, 0405 90, 0406, 0703 20 00, 0711 51 00, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1006 10, 1006 20, 1006 30, 1006 40, 1007, 1008, 1101, 1102, 1103, 1104, 1107, 1108, 1509, 1510, 1602 32 11, 1702 30 (išskyrus kodą 1702 30 10), 1702 40 (išskyrus kodą 1702 40 10), 1702 90 (tik šie kodai 1702 90 10, 1702 90 50, 1702 90 75 ir 1702 90 79), 2003 10 20, 2003 10 30, 2008 30 55, 2008 30 75.

<…>

6. Komisija 5 dalyje nustatytą sąrašą gali papildyti kitais produktais arba produktus iš jo išbraukti.“

6 Iš visų Reglamento Nr. 1972/2003 su pakeitimais 4 straipsnio 5 dalies aštuntoje įtraukoje pateiktame sąraše nurodytų produktų septyni buvo įtraukti pagal Reglamentą Nr. 735/2004, t. y. produktai, kuriems taikomi KN kodai 0202 30 10, 0202 30 50, 0207 14 10, 0207 14 70, 1602 32 11, 2008 30 55 ir 2008 30 75. Reglamentu Nr. 735/2004 buvo pakeistas tik minėtas sąrašas, o kitos šiuo ieškiniu ginčijamos Reglamento Nr. 1972/2003 nuostatos liko nepakeistos.

Procesas

7 2004 m. birželio 28 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijoje pateiktu pareiškimu Lenkijos Respublika pareiškė šį ieškinį.

8 Atsižvelgdamas į tai, kad šioje byloje keliamas toks pats klausimas dėl išaiškinimo kaip ir Teisingumo Teismo nagrinėjamoje byloje *Lenkija prieš Tarybą* C-273/04, Pirmosios instancijos teismo trečiosios kolegijos pirmininkas, remdamasis Teisingumo Teismo statuto 54 straipsnio trečiąja pastraipa ir Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 77 straipsnio a punktu bei 78 straipsniu, 2006 m. liepos 11 d. Nutartimi sustabdė šios bylos nagrinėjimą, kol bus priimtas Teisingumo Teismo sprendimas.

9 2007 m. spalio 23 d. Sprendimu *Lenkija prieš Tarybą* (C-273/04, Rink. p. I-8925) Teisingumo Teismas nusprendė atmesti nagrinėjamą ieškinį, iš karto pareiškęs nuomonę dėl bylos esmės ir nenagrinėjęs Tarybos pareikšto prieštaravimo dėl priimtinumo.

10 Kadangi buvo pakeista Pirmosios instancijos teismo kolegijų sudėtis, teisėjas pranešėjas buvo paskirtas į pirmąją kolegiją, kuriai dėl tos priežasties paskirta ši byla.

11 2008 m. sausio 8 d. Sprendimu Pirmosios instancijos teismas, Lenkijos Respublikos prašymą perduoti didžiajai kolegijai aiškindamas kaip numatantį, jog, nepatenkinus šio prašymo, juo siekiama, kad byla būtų perduota penkių teisėjų kolegijai, pirmosios kolegijos siūlymu, taikydamas Procedūros reglamento 51 straipsnio 1 dalies antrąją pastraipą, numatančią, kad valstybės narės, kuri yra bylos šalis, prašymu byla turi būti sprendžiama mažiausiai penkių teisėjų kolegijoje, perdavė bylą pirmajai išplėstinei kolegijai.

12 2008 m. balandžio 11 d. Pirmosios instancijos teismas Komisijai raštu pateikė kelis klausimus, į kuriuos ji atsakė per nustatytą terminą.

13 Susipažinusi su teisėjo pranešėjo pranešimu, Pirmosios instancijos teismo (pirmoji išplėstinė kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį.

14 2008 m. birželio 16 d. posėdyje šalys buvo išklausytos ir atsakė į Pirmosios instancijos teismo žodžiu pateiktus klausimus.

15 Lenkijos Respublika Pirmosios instancijos teismo prašo:

— panaikinti Reglamento Nr. 1972/2004 su pakeitimais 3 straipsnį ir 4 straipsnio 3 dalį bei 5 dalies aštuntąją įtrauką,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

16 Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

— atmesti visą ieškinį,

— priteisti iš Lenkijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas.

Dėl priimtinumo

Šalių argumentai

17 Formaliai nepateikdama prieštaravimo dėl priimtinumo, Komisija atsiliepime į ieškinį teigia, kad jis buvo pateiktas pavėluotai ir dėl to yra nepriimtinas.

18 Komisija primena, kad, remiantis EB 230 straipsnio penktąja pastraipa, ieškinys dėl reglamento turi būti pateiktas per du mėnesius nuo penkioliktos dienos po jo paskelbimo. Todėl atsižvelgiant į tai, kad Reglamentas Nr. 1972/2003 Oficialiajame leidinyje buvo paskelbtas 2003 m. lapkričio 11 d., terminas ieškiniui dėl šio reglamento pateikti baigėsi 2004 m. vasario 4 d. vidurnaktį.

19 Komisija pabrėžia, kad Stojimo akte nenumatyta jokia taisyklė, pagal kurią būtų galima nukrypti nuo EB 230 straipsnyje nustatyto termino. Ji mano, kad jei Lenkijos Respublikai būtų nustatyta kita nei Reglamento Nr. 1972/2003 paskelbimo data, nuo kurios pradedamas skaičiuoti terminas ieškiniui pateikti, tai reikštų, kad naujosioms valstybėms narėms būtų nustatyta kita termino ieškiniui pateikti pabaigos data nei nustatyta senosioms valstybėms narėms.

20 Grįsdama šį teiginį Komisija remiasi 2004 m. balandžio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimu *Komisija prieš Austriją* (C-194/01, Rink. p. I-4579). Ji teigia, kad tame sprendime Teisingumo Teismas nusprendė, jog naujosios valstybės narės negali po įstojimo pateikti ieškinio dėl Bendrijos akto panaikinimo, jei terminas jam apskųsti baigėsi iki jų įstojimo dienos (41 punktas). Ji taip pat nurodo 1982 m. vasario 16 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Halyvourgiki ir Helleniki Halyvourgia prieš Komisiją*

(39/81, 43/81, 85/81 ir 88/81, Rink. p. 593, 9–15 punktai), kuriame, jos nuomone, Teisingumo Teismas nusprendė, kad teisės aktai, priimti tarp Stojimo sutarties pasirašymo ir jos įsigaliojimo datų, teisiškai yra privalomi naujosioms valstybėms narėms nuo minėtos sutarties įsigaliojimo dienos.

21 Galiausiai Komisija mano, jog dublike pateiktas Lenkijos Respublikos argumentas, kad nors terminas ieškiniui dėl Reglamento Nr. 1972/2003 pateikti yra praėjęs, ieškinys bet kuriuo atveju yra priimtinas tiek, kiek jis susijęs su Reglamentu Nr. 735/2004 įtrauktais produktais, yra naujas pagrindas pagal Procedūros reglamento 48 straipsnio 2 dalį ir todėl nepriimtinas.

22 Lenkijos Respublika primena, kad Stojimo sutarties 2 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad Europos Sąjungos institucijos gali priimti minėto akto 41 straipsnyje nurodytas priemones, kurios įsigalioja tik tuo atveju, jei įsigalioja minėta sutartis, ir nuo jos įsigaliojimo dienos. Dėl pastarosios aplinkybės Reglamentas Nr. 1972/2003 skiriasi nuo kitų Bendrijos institucijų prieš stojimą priimtų teisės aktų, kaip ir tame reglamente vartojamas žodžių junginys „valstybės narės“, taikomas ir senosioms, ir naujosioms valstybėms narėms.

23 Todėl neneigdama EB 230 straipsnyje visiems laikotarpiu iki naujosios valstybės narės įstojimo priimtiems teisės aktams nustatyto laikotarpio, Lenkijos Respublika teigia, kad jei Reglamentas Nr. 1972/2003 buvo priimtas remiantis Stojimo aktu ir jai buvo skirtas kaip valstybei narei, tai ji turi teisę pateikti ieškinį per du mėnesius nuo įstojimo datos.

24 Lenkijos Respublika šiuo atveju pažymi, kad šio sprendimo 20 punkte nurodyti sprendimai *Halyvourgiki ir Helleniki Halyvourgia prieš Komisiją* ir *Komisija prieš*

Austriją nesusiję, priešingai nei Reglamentas Nr. 1972/2003, su teisės aktais, priimtais remiantis Stojimo aktu.

25 Be to, Lenkijos Respublika teigia, kad dėl to, jog Reglamentas Nr. 1972/2003 yra skirtas 2004 m. gegužės 1 d. Europos Sąjungą sudarančioms valstybėms narėms, jis turi būti paskelbtas 20 oficialiųjų Europos Sąjungos kalbų pagal Stojimo akto II priedo 22 punkto 1 dalį. Todėl minėto reglamento paskelbimo procesas baigėsi ne 2003 m. lapkričio 11 d., o 2004 m. gegužės 1 d., kai tas reglamentas buvo paskelbtas 20 oficialiųjų kalbų.

26 Pasak Lenkijos Respublikos, jos teiginys grindžiamas teismų praktika, pagal kurią Bendrijos teisės aktai turi būti aiškinami lyginant skirtingas kalbines jų versijas, jei jos visos yra autentiškos (1982 m. spalio 6 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Cilfit ir kt.*, 283/81, Rink. p. 3415, 18 punktas). Taigi 2003 m. lapkričio 11 d. Reglamentas Nr. 1972/2003 nebuvo paskelbtas lenkų kalba, todėl nebūtų buvę galima teisingai jo aiškinti.

27 Lenkijos Respublika taip pat pabrėžia, kad 2004 m. liepos 1 d. yra ta data, nuo kurios pradedamas skaičiuoti ieškinio pateikimo terminas visoms valstybėms narėms, o ne tik tą dieną įstojusioms valstybėms narėms, ir taip paneigia Komisijos argumentus, susijusius su skirtingomis termino ieškiniui pateikti pabaigos datomis.

28 Be to, Lenkijos Respublika teigia, kad dėl tokių Komisijos teiginių naujosioms valstybėms narėms suteikiama mažesnė teisminė apsauga, nors kaip tik jos yra labiausiai susijusios su Reglamentu Nr. 1972/2003. Taigi jos turi skųsti aptariamą reglamentą jau būdamos valstybės narės, nes reglamentas yra skirtas kaip tik joms.

29 Lenkijos Respublika teigia, kad ji, kaip neprivilegijuota šalis, negalėjo pateikti ieškinio dėl Reglamento Nr. 1972/20003 pagal EB 230 straipsnio ketvirtąją pastraipą iki įstojimo, nes, pirma, aptariamas reglamentas yra visuotinai taikomas aktas, o ne konkretus sprendimas pagal minėtą nuostatą, ir, antra, jis nėra tiesiogiai ir konkrečiai su ja susijęs pagal Teisingumo Teismo praktiką dėl teritorinės valdžios institucijų pateiktų ieškinių (2001 m. lapkričio 22 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Nederlandse Antillen prieš Tarybą*, C-452/98, Rink. p. I-8973 ir 2003 m. balandžio 10 d. Sprendimo *Komisija prieš Nederlandse Antillen*, C-142/00 P, Rink. p. I-3483, 69 punktas). Lenkijos Respublika mano, kad tik tie teisės aktai, kuriais minėtoms teritorinės valdžios institucijoms draudžiama vykdyti funkcijas taip, kaip joms atrodo tinkama, gali būti laikomi konkrečiai su jomis susijusiais (1999 m. birželio 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia prieš Komisiją*, T-288/97, Rink. p. II-1871). Taigi šiuo atžvilgiu Reglamentu Nr. 1972/2003 jos teisės nebuvo apribotos.

30 Lenkijos Respublika taip pat pabrėžia, kad EB 241 straipsnis nėra tinkamas pagrindas ieškiniui dėl Reglamento Nr. 1972/2003 pateikti, nes juo nesuteikiama teisė veikti savarankiškai, juo galima remtis tik papildomai, kai pradėtas procesas grindžiamas kitu teisiniu pagrindu. Be to, aptariamo Reglamento Nr. 1972/2003 nuostatos yra tokios tikslios, kad jomis remiantis negalima priimti išsamesnių įgyvendinimo priemonių, o tai užkerta kelią remtis jų netaikomumu pagal EB 241 straipsnį. Pasibaigus EB 230 straipsnyje nustatytam terminui valstybė narė taip pat negali ginčyti Bendrijos teisės akto galiojimo ir to pateikti kaip gynybos pagrindo procese, kuriame siekiama pripažinti, kad ji nesilaikė pareigos jo neperkeldama. Taigi Komisijos teiginio pasekmė būtų tokia, kad iš valstybės narės būtų atimta teisė pateikti ieškinį dėl Reglamento Nr. 1972/2003.

31 Lenkijos Respublika dublike papildomai teigia, kad 2004 m. birželio 28 d. pateiktas ieškinys bet kuriuo atveju yra priimtinas dėl 2004 m. balandžio 21 d. Oficialiajame leidinyje paskelbtu Reglamentu Nr. 735/2004 įtrauktų produktų, nes ieškinį dėl panaikinimo ji pateikė dėl Reglamento Nr. 1972/2003 su pakeitimais, padarytais Reglamentu Nr. 735/2004.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

32 Remiantis EB 230 straipsnio penktąja pastraipa ieškiniai „pateikiami per du mėnesius nuo to akto paskelbimo <…> arba, jei to nebuvo padaryta, nuo tos dienos, kai ieškovas apie jį sužinojo“. Iš pačios šios nuostatos formuluotės matyti, kad sužinojimo apie aktą datos, kaip ieškinio senaties termino skaičiavimo pradžios, kriterijus yra papildomas, palyginti su akto paskelbimu arba pranešimu apie jį (1998 m. kovo 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vokietija prieš Tarybą*, C-122/95, Rink. p. I-973, 35 punktas).

33 Taip pat reikia pabrėžti, kad griežtas Bendrijos teisės aktų dėl procesinių terminų taikymas atitinka teisinio saugumo reikalavimą ir būtinybę išvengti bet kokios diskriminacijos ar neobjektyvaus požiūrio vykdant teisingumą (1992 m. vasario 5 d. Teisingumo Teismo nutarties *Prancūzija prieš Komisiją* C-59/91, Rink. p. I-525, 8 punktas; 1994 m. birželio 15 d. Teisingumo Tesimo sprendimo Komisija *prieš BASF ir kt.,* C-137/92 P, Rink. p. I-2555, 40 punktas; 1998 m. gegužės 7 d. Teisingumo Teismo nutarties *Airija prieš Komisiją*, C-239/97, Rink. p. I-2655, 7 punktas ir 2002 m. gegužės 17 d. Nutarties *Vokietija prieš Parlamentą ir Tarybą*, C-406/01, Rink. p. I-4561, 20 punktas). Be to, griežtas procesinių terminų laikymasis atitinka gero teisingumo vykdymo ir proceso ekonomiškumo reikalavimus (1999 m. rugsėjo 14 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Komisija prieš AssiDomän Kraft Products ir kt.*, C-310/97 P, Rink. p. I-5363, 61 punktas). Galiausiai vėlyvas ieškinio pateikimas yra viešosios tvarkos išimtis, kuri turi būti priimama *ex officio* (1980 m. birželio 5 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Belfiore prieš Komisiją*, 108/79, Rink. p. 1769, 3 punktas).

34 Šiuo atveju Reglamentas Nr. 1972/2003 Oficialiajame leidinyje buvo paskelbtas 2003 m. lapkričio 11 dieną. Taigi nuo šios datos reikia skaičiuoti termino ieškiniui pateikti pabaigos dieną.

35 Remiantis Procedūros reglamento 101 straipsnio 1 dalies a punktu, „jeigu dienomis, savaitėmis, mėnesiais ar metais nustatytas terminas skaičiuojamas nuo momento, kai įvyksta įvykis arba yra atliekamas veiksmas, ta diena, kai įvyksta įvykis arba yra atliekamas veiksmas, į šį terminą neįskaičiuojama“. Be to, remiantis Procedūros reglamento 102 straipsnio 1 dalimi, jeigu terminas, per kurį leidžiama pareikšti ieškinį dėl institucijos priimto akto, prasideda nuo to akto paskelbimo, pagal 101 straipsnio

1 dalies a punktą jis skaičiuojamas nuo keturioliktos dienos po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* pabaigos. Tai reiškia, kad šiuo atveju dviejų mėnesių terminas ieškiniui pateikti pradedamas skaičiuoti nuo 2003 m. lapkričio 25 d. vidurnakčio.

36 Be to, Procedūros reglamento 101 straipsnio 1 dalies b punkte nustatyta, kad terminas, numatytas mėnesiais, pasibaigia kartu su paskutinio mėnesio diena, kuri atitinka tą mėnesio dieną, kai įvyko įvykis arba buvo atliktas veiksmas, nuo kurio terminas yra skaičiuojamas. Taigi šis terminas ieškiniui pateikti baigėsi 2004 m. sausio 25 d. vidurnaktį.

37 Tačiau atsižvelgiant į visiems vienodai taikomą dešimties dienų terminą, kuris turi būti pridėtas prie procesinių terminų pagal Procedūros reglamento 102 straipsnio 2 dalį, bendras nustatytas terminas ieškiniui dėl Reglamento Nr. 1972/2003 pateikti baigėsi 2004 m. vasario 4 d. vidurnaktį.

38 Tačiau Lenkijos Respublika šį ieškinį pateikė 2004 m. birželio 28 d. Tai reiškia, kad, kalbant apie Reglamentą Nr. 1972/2003, ieškinys buvo pateiktas pavėluotai.

39 Jokiu Lenkijos Respublikos argumentu negalima paneigti tokios išvados.

40 Kalbant, pirma, apie Lenkijos Respublikos argumentą, susijusį su neišsamiu Reglamento Nr. 1972/2003 paskelbimu dėl to, kad jis nebuvo paskelbtas 20 oficialiųjų Europos Sąjungos kalbų, reikia pabrėžti, kad 1958 m. balandžio 15 d. Tarybos reglamento Nr. 1, nustatančio kalbas, kurios turi būti vartojamos Europos ekonominėje bendrijoje (OL 17, 1958, p. 385; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 1 t., p. 3),

su pakeitimais, galiojusiais 2003 m. lapkričio 11 d., 4 straipsnyje nustatyta, kad „reglamentai ir kiti bendro taikymo dokumentai rengiami vienuolika oficialių kalbų“.

41 Kadangi Stojimo sutarties 1 straipsnyje nustatyta, kad Stojimo akto nuostatos yra minėtos sutarties sudedamoji dalis, jos įsigalioja tą pačią dieną kaip ir sutartis. Taigi Stojimo akto II priedo 22 punkto 1 dalyje numatyti vartojamų kalbų pakeitimai, kuriais naujųjų valstybių narių kalbos įtraukiamos į institucijų darbo kalbų sąrašą, įsigaliojo tik 2004 m. gegužės 1 dieną.

42 Tai reiškia, kad Komisija neprivalėjo 2003 m. lapkričio 11 d. skelbti Reglamentą Nr. 1972/2003 lenkų kalba ir kad tas reglamentas galėjo būti aiškinamas remiantis tą dieną paskelbtomis kalbinėmis versijomis.

43 Kalbant, antra, apie argumentą, susijusį su Reglamento Nr. 1972/2003 įsigaliojimu tik tuo atveju, jei įsigalios Stojimo sutartis ir tik tos sutarties įsigaliojimo dieną, t. y. 2004 m. gegužės 1 d., nereikia painioti galimybės remtis aktu, kuri yra susijusi su visų reikalaujamų paskelbimo formalumų įvykdymu ir dėl kurios pradedamas skaičiuoti terminas ieškiniui pateikti, su minėto akto įsigaliojimu, kuris gali būti atidėtas (šiuo klausimu žr. generalinio advokato M. Poiares Maduro išvados šio sprendimo 9 punkte minėtame sprendime *Lenkija prieš Tarybą*, Rink. p. I-8929, I-8962, 23 punktą).

44 EB 230 straipsnio penktojoje pastraipoje nenumatyta, kad terminas ieškiniui pateikti pradedamas skaičiuoti nuo akto įsigaliojimo datos. Nors, kaip teigia Lenkijos Respublika, Reglamentas Nr. 1972/2003 skiriasi nuo likusio Bendrijos teisyno jo įgyvendinimo momentu ir jo adresatais, tai nereiškia, kad terminas ieškiniui pateikti negali būti pradedamas skaičiuoti nuo aptariamo reglamento paskelbimo momento.

45 Trečia, taip pat reikia atmesti argumentą, jog Reglamentas Nr. 1972/2003 buvo skirtas visoms valstybėms narėms, įskaitant ir Lenkijos Respubliką, kad pastaroji galėtų jį apskųsti turėdama tokį statusą.

46 Iš tikrųjų, pirma, Stojimo akte nustatyta konkreti galimybė Bendrijos institucijoms priimti tam tikras priemones laikotarpiu nuo Stojimo akto pasirašymo iki naujų narių stojimo datos, nenumatant laikinų nukrypti nuo Bendrijos aktų teisėtumo kontrolės sistemos leidžiančių nuostatų.

47 Antra, reikia atkreipti dėmesį, kad Bendrijos teisės aktai dėl procesinių terminų taikomi griežtai (šiuo klausimu žr. 1987 m. sausio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Misset prieš Tarybą*, 152/85, Rink. p. 223, 11 punktą) ir kad nuo jų galima nukrypti tik esant išskirtinėms aplinkybėms, nenumatytais atvejais ir nenugalimos jėgos atveju (2004 m. vasario 19 d. Teisingumo Teismo nutarties *Forum des migrants prieš Komisiją*, C-369/03 P, Rink. p. I-1981, 16 punktas). Tačiau Lenkijos Respublika nepaaiškina, kuo šios aplinkybės yra išskirtinės jos atžvilgiu, kad galėtų reikalauti nukrypti nuo griežto procesinių terminų taikymo principo ir taip pažeisti teisinio saugumo principą.

48 Trečia, jei Lenkijos Respublikos argumentas reiškia, kad ji manė, jog pirma reikėjo įgyti valstybės narės statusą, kad būtų galima pateikti ieškinį, tai reikia pabrėžti, kad EB 230 straipsnyje nustatytas terminas ieškiniui pateikti taikomas visuotinai. Kitaip tariant, Lenkijos Respublika neprivalėjo tuo metu turėti valstybės narės statuso. Šis terminas ieškiniui pateikti bet kuriuo atveju yra jai taikomas kaip juridiniam asmeniui.

49 Galiausiai, kalbant apie argumentą, susijusį su teise į veiksmingą teisminę apsaugą, iš karto reikia pasakyti, kad griežtas Bendrijos teisės aktų dėl procesinių terminų

taikymas, kuris būtent atitinka teisinio saugumo reikalavimą, nedaro jokios įtakos teisei į veiksmingą teisminę apsaugą (šio sprendimo 33 punkte minėtos nutarties *Vokietija prieš Parlamentą ir Tarybą* 20 punktas).

50 Be to, nors procedūros Bendrijos teisme pradžios sąlygos turi būti aiškinamos atsižvelgiant į veiksmingos teisminės apsaugos principą, dėl tokio aiškinimo negalima neatsižvelgti į sutartyje aiškiai išdėstytą nuostatą neviršijant joje nustatytos Bendrijos teismų kompetencijos (2002 m. liepos 25 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Unión de Pequeños Agricultores prieš Tarybą*, C-50/00 P, Rink. p. I-6677, 44 punktas; pagal analogiją taip pat žr. 2003 m. kovo 28 d. Teisingumo Teismo nutarties *Diputación Foral de Álava ir kt. prieš Komisiją*, C-75/02 P, Rink. p. I-2903, 34 punktą).

51 Galiausiai, nors ir tiesa, kad Bendrijos teismai, aiškindami EB 230 straipsnio antrąją ir ketvirtąją pastraipas, pripažino teisę siekti panaikinti EB 230 straipsnio pirmojoje pastraipoje nurodytus teisės aktus teisės subjektams, kuriems nesuteikta veiksminga teisminė gynyba nuo minėtų aktų (šiuo klausimu žr. 1986 m. balandžio 23 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Les Verts*, 294/83, Rink. p. 1339, 23 punktą; 1992 m. liepos 7 d. Sprendimą *Parlamentas prieš Tarybą*, C-295/90, Rink. p. I-4193 ir 1992 m. liepos 16 d. Sprendimą *Parlamentas prieš Tarybą*, C-65/90, Rink. p. I-4593), tai nereiškia, kad aplinkybė, jog terminas ieškiniui pateikti pradedamas skaičiuoti nuo reglamento Nr. 1972/2003 paskelbimo datos, sutrukdė Lenkijos Respublikai kreiptis į Pirmosios instancijos teismą su prašymu patikrinti minėto reglamento teisėtumą. Priešingai nei ji teigia, ji galėjo pateikti ieškinį dėl šio teisės akto pagal EB 230 straipsnio ketvirtąją pastraipą.

52 Iš tikrųjų, nors trečiosios valstybės, įskaitant naujas valstybes nares iki įstojimo, negali reikalauti pagal Bendrijos sistemą valstybėms narėms suteiktos teisės pareikšti ieškinį, vis dėlto jos gali kreiptis į teismą teismą, o tokią galimybę ši sistema suteikia juridiniams asmenims (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 43 punkte minėtos generalinio advokato M. Poiares Maduro išvados byloje *Lenkija prieš Tarybą* 40 punktą).

53 Šis aiškinimas patvirtintas teismų praktikoje, susijusioje su vidinių valstybės darinių teise pateikti ieškinį dėl panaikinimo, pagal kurią EB 230 straipsnio ketvirtosios pastraipos tikslas yra suteikti tinkamą teisminę apsaugą visiems fiziniams ir juridiniams

asmenims, kurie yra tiesiogiai ir konkrečiai susiję su Bendrijos institucijų teisės aktais. Taigi galimybė pateikti ieškinį turi būti pripažįstama atsižvelgiant į šį vienintelį tikslą, todėl ieškinį dėl panaikinimo privalo galėti pateikti visi, kurie atitinka numatytas objektyvias sąlygas, t. y. reikia turėti reikiamą juridinio asmens statusą ir būti tiesiogiai bei konkrečiai susijusiam su skundžiamu teisės aktu. Tokia išvada taikoma ir tuo atveju, kai ieškovas yra viešasis subjektas, atitinkantis šiuos kriterijus (šio sprendimo 29 punkte minėto sprendimo *Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia prieš Komisiją* 41 punktas; taip pat žr. šio sprendimo 43 punkte minėtos generalinio advokato M. Poiares Maduro išvados byloje *Lenkija prieš Tarybą* 41 punktą), o kaip tik tai ir buvo taikoma naujosioms valstybėms narėms iki jų įstojimo į Europos Sąjungą.

54 Šioje byloje Reglamentas Nr. 1972/2003 iš tikrųjų yra visuotinai taikomas teisės aktas, o ne sprendimas pagal EB 249 straipsnį. Tačiau vien dėl to, kad teisės aktas yra taikomas visuotinai, negalima atmesti prielaidos, kad jis gali būti tiesiogiai ir konkrečiai susijęs su kai kuriais fiziniais ar juridiniais asmenimis (1994 m. gegužės 18 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Codorníu prieš Tarybą*, C-309/89, Rink. p. I-1853, 19 punktas ir šio sprendimo 29 punkte minėto sprendimo *Nederlandse Antillen prieš Tarybą* 55 punktas).

55 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką bendro pobūdžio teisės aktas, kaip antai reglamentas, gali būti konkrečiai susijęs su fiziniais ar juridiniais asmenimis tik dėl tam tikrų jiems būdingų savybių arba dėl faktinių aplinkybių, kurios juos išskiria iš kitų asmenų ir sukonkretina taip pat, kaip ir adresatą, kuriam skirtas sprendimas pagal EB 249 straipsnį (2001 m. lapkričio 22 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Antillean Rice Mills prieš Tarybą*, C-451/98, Rink. p. I-8949, 49 punktas; šio sprendimo 50 punkte minėto sprendimo *Unión de Pequeños Agricultores prieš Tarybą* 36 punktas ir šio sprendimo 29 punkte minėto sprendimo *Komisija prieš Nederlandse Antillen* 65 punktas).

56 Šiuo atveju reikia pažymėti, kad vidinis valstybės darinys yra tiesiogiai ir konkrečiai susijęs su Bendrijos teisės aktu, jei pastaruoju jam tiesiogiai užkertamas kelias įgyvendinti savo kompetenciją taip, kaip jis ją suvokia (šiuo klausimu žr. 1998 m. balandžio 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Vlaams Gewest prieš Komisiją*, T-214/95, Rink. p. II-717, 29 punktą ir šio sprendimo 29 punkte minėto sprendimo *Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia prieš Komisiją* 31 punktą).

57 Tai turi būti taikoma ir naujosioms valstybėms narėms iki jų įstojimo į Europos Sąjungą, kai tai susiję su Bendrijos teisės aktais, priimtais joms pasirašius Stojimo sutartį.

58 Taigi reikia konstatuoti, kad Reglamento Nr. 1972/2003 nuostatose nustatytos įvairios pareigos Lenkijos Respublikai, kurios daro tiesioginę įtaką jos kompetencijos įgyvendinimui.

59 Iš tikrųjų, remiantis Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio nuostatomis, Lenkijos Respublika visų pirma privalo nedelsdama atlikti tam tikrų 2004 m. gegužės 1 d. turėtų žemės ūkio produktų atsargų inventorizaciją ir laisvoje apyvartoje esančių perteklinių atsargų savininkus apmokestinti suma, lygia tą dieną *erga omnes* taikomam importo muitui.

60 Be to, Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsniu Lenkijos Respublika įpareigojama minėto reglamento 4 straipsnio 5 dalies aštuntoje įtraukoje išvardytus produktus, kurie iki 2004 m. gegužės 1 d. jos teritorijoje buvo išleisti į laisvą apyvartą ir kurie 2004 m. gegužės 1 d. laikinai sandėliuojami arba laikomi taikant kurią nors Reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 97, 1996, p. 38; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 4 t., p. 307), 4 straipsnio 15 dalies b punkte ir 16 dalies b–g punktuose nurodytą muitinės tvarką arba procedūras, arba kurie yra vežami išplėstoje Bendrijoje atlikus eksporto formalumus, apmokestinti mokesčiu, kurio suma lygi importo muitui, taikomam *erga omnes* jų išleidimo į laisvą apyvartą dieną.

61 Todėl reikia daryti išvadą, kad prieš Lenkijos Respublikai įgyjant valstybės narės statusą Reglamentas Nr. 1972/2003 buvo tiesiogiai ir konkrečiai su ja susijęs ir ji galėjo pateikti ieškinį dėl jo panaikinimo pagal EB 230 straipsnio ketvirtąją pastraipą.

62 Remiantis tuo, kas išdėstyta, galima daryti išvadą, jog griežtas terminų ieškiniui pateikti taikymas skaičiuojant nuo Reglamento Nr. 1972/2003 paskelbimo datos šiuo atveju neužkirto kelio Lenkijos Respublikai pasinaudoti savo teisėmis ir turėti veiksmingą teisminę apsaugą.

63 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia daryti išvadą, kad šis ieškinys dėl Reglamento Nr. 1972/2003 yra pavėluotas ir dėl to turi būti atmestas kaip nepriimtinas.

64 Todėl reikia išnagrinėti papildomai Lenkijos Respublikos pateiktą argumentą, kad 2004 m. birželio 28 d. pateiktas ieškinys bet kuriuo atveju yra priimtinas, kiek jis susijęs su 2004 m. balandžio 21 d. Reglamentu Nr. 735/2004 įtrauktais produktais.

65 Iš karto reikia priminti, kad Lenkijos Respublikos atveju produktų, kuriems taikomos Reglamente Nr. 1972/2003 nustatytos priemonės, sąrašas Reglamentu Nr. 735/2004 buvo papildytas septyniais produktais, kuriems anksčiau nebuvo taikytos tokios priemonės (žr. šio sprendimo 6 punktą).

66 Taigi šį ieškinį Lenkijos Respublika pateikė dėl Reglamento Nr. 1972/2003 su pakeitimais, padarytais būtent Reglamentu Nr. 735/2004. Tai reiškia, kad pateikusi ieškinį Lenkijos Respublika ginčija tai, jog Reglamentu Nr. 735/2004 įtrauktiems produktams taip pat taikomos tos pačios priemonės, kurios kitiems produktams buvo nustatytos Reglamentu Nr. 1972/2003.

67 Todėl reikia atmesti Komisijos teiginį, kad Lenkijos Respublika, papildomai pateikdama šį argumentą tik dublike, pateikė naują pagrindą proceso metu, o tai yra draudžiama pagal Procedūros reglamento 48 straipsnio 2 dalies pirmąją pastraipą.

68 Kadangi ką tik atmestas procesinis argumentas yra vienintelis, kurį Komisija pateikė dėl ieškinio priimtinumo, kiek tai susiję su minėtų priemonių taikymu Reglamentu Nr. 735/2004 įtrauktiems produktams, reikia išnagrinėti klausimą dėl priimtinumo iš materialiosios pusės, nes, kaip nurodyta šio sprendimo 33 punkte, pavėluotas ieškinio pateikimas yra viešosios tvarkos išimtis, dėl kurios reikia nuspręsti *ex officio*.

69 Taip pat svarbu išnagrinėti, ar šis ieškinys neturėtų būti laikomas nepriimtinu dėl Reglamentu Nr. 735/2004 įtrauktų produktų dėl to, kad šiuo pagrindu Lenkijos Respublika iš tikrųjų kelia klausimą ne dėl padarytų minėto reglamento pakeitimų, o dėl iš pradžių Reglamentu Nr. 1972/2003 nustatytų priemonių kitiems produktams teisėtumo ir taip apeina su pastaruoju reglamentu susijusį naikinamąjį terminą, nes Lenkijos Respublika ginčija ne patį septynių produktų įtraukimą į produktų, kuriems taikomos Reglamente Nr. 1972/2003 nustatytos priemonės, sąrašą, o minėtų priemonių teisėtumą.

70 Šiuo atveju reikia pabrėžti, kad jei reglamento nuostata pakeičiama, ieškinį vėl galima pateikti ne tik dėl šios vienos nuostatos, bet ir dėl visų kitų, net ir nepakeistų, nuostatų, kurios kartu su ja sudaro visumą, nors teisės akto, dėl kurio nebuvo pareikštas ieškinys per nustatytą terminą, galutinis pobūdis yra susijęs ne tik su pačiu teisės aktu, bet ir su visais kitais vėlesniais teisės aktais, kurie yra tik jį patvirtinantys aktai, o tokia išvada grindžiama teisinio stabilumo poreikiu ir taikoma tiek individualiems, tiek norminiams aktams, kaip antai reglamentui (šiuo klausimu žr. 2007 m. spalio 18 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Parlamentą ir Tarybą*, C-299/05, Rink. p. I-8695, 29 ir 30 punktus).

71 Taigi Bendrijos teisės aktas, kuriuo produktai įtraukiami į sąrašą, gali tik sudaryti visumą kartu su kito Bendrijos teisės akto nuostatomis, kuriose nustatytos tam

produktų sąrašui taikomos priemonės, nes priešingu atveju teisės aktas, kuriuo įtraukiami produktai į sąrašą, netektų teisinės reikšmės.

72 Be to, reikia pabrėžti, kad jei asmuo, galintis pateikti ieškinį dėl Bendrijos teisės akto, kuriuo sąraše išvardytiems produktams taikomos tam tikros priemonės, to nepadaro per nustatytą terminą, jam neužkertamas kelias ieškinyje dėl kito teisės akto, pagal kurį į minėtą sąrašą įtraukiami nauji produktai, kelti klausimą dėl priemonių, kurios nuo šiol taikomos papildomiems produktams, teisėtumo. Iš tikrųjų tokios priemonės, kalbant apie į minėtą sąrašą antruoju teisės aktu įtrauktus dokumentus, yra naujos priemonės. Taigi antrasis teisės aktas negali būti laikomas tik patvirtinančiuoju minėtų priemonių atžvilgiu.

73 Todėl reikia daryti išvadą, kad šis ieškinys yra priimtinas tiek, kiek jį galima laikyti prašymu panaikinti Reglamentą Nr. 735/2004, nes Lenkijos Respublikos atveju pagal jį septyniems papildomiems produktams taikomos tos pačios priemonės, kurios iš pradžių buvo nustatytos Reglamentu Nr. 1972/2003 kitiems produktams (toliau – ginčijamos priemonės) ir kurias Lenkijos Respublika laiko neteisėtomis septynių papildomų produktų atžvilgiu. Taip turėtų būti aiškinami Lenkijos Respublikos pateikti pagrindai ir argumentai dėl ginčijamų Reglamento Nr. 1972/2003 nuostatų.

Dėl esmės

74 Šis ieškinys yra suskirstytas į keturias dalis.

75 Pirmoje dalyje Lenkijos Respublika pateikia penkis pagrindus pagrįsti prašymui panaikinti Reglamentą Nr. 735/2004 dėl to, kad jos atveju pagal jį septyniems papildomiems produktams taikomos Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnyje

nustatytos priemonės, kurias ji laiko neteisėtomis minėtų produktų atžvilgiu. Pirmasis pagrindas susijęs su laisvo prekių judėjimo principo pažeidimu. Antrasis pagrindas susijęs su Komisijos kompetencijos nebuvimu priimti minėtas priemones ir su Stojimo akto 22 ir 41 straipsnių pažeidimu. Trečiasis pagrindas susijęs su nediskriminavimo dėl nacionalinės priklausomybės principo pažeidimu. Ketvirtasis pagrindas susijęs su motyvavimo nebuvimu ar nepakankamumu. Galiausiai penktasis pagrindas susijęs su teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu.

76 Antroje dalyje Lenkijos Respublika pateikia du pagrindus pargrįsti prašymui panaikinti Reglamentą Nr. 735/2004 dėl to, kad jos atveju pagal jį septyniems papildomiems produktams taikoma Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 3 dalyje nustatyta priemonė, kurią ji laiko neteisėta minėtų produktų atžvilgiu. Pirmasis pagrindas susijęs su Stojimo akto 41 straipsnio ir proporcingumo principo pažeidimu. Antrasis pagrindas susijęs su nediskriminavimo dėl nacionalinės priklausomybės principo pažeidimu.

77 Trečioje dalyje Lenkijos Respublika pateikia vienintelį pagrindą pagrįsti prašymui panaikinti Reglamentą Nr. 735/2004 dėl to, kad jos atveju septyni produktai įtraukiami į Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 5 dalies aštuntoje įtraukoje pateiktą produktų sąrašą, kurį ji laiko pakeistu pažeidžiant Stojimo akto 41 straipsnį ir proporcingumo principą.

78 Galiausiai ketvirtoje dalyje Lenkijos Respublika pateikia vieną pagrindą pagrįsti prašymui panaikinti Reglamentą Nr. 735/2004 dėl to, kad jos atveju septyniems papildomiems produktams taikomos visos ginčijamos priemonės, kurias aptariamų produktų atžvilgiu ji laiko neteisėtomis. Šis pagrindas grindžiamas piktnaudžiavimu įgaliojimais.

79 Visų pirma reikia išnagrinėti antroje ieškinio dalyje Lenkijos Respublikos pateiktus pagrindus, paskui pagrindus, pateiktus ieškinio trečioje, pirmoje ir ketvirtoje dalyse.

Dėl antros ieškinio dalies, susijusios su prašymu panaikinti Reglamentą Nr. 735/2004 dėl to, kad juo septyniems papildomiems produktams taikoma Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 3 dalyje nustatyta priemonė

80 Reglamento Nr. 1972/2003 1 konstatuojamojoje dalyje nustatyta, kad pereinamojo laikotarpio priemones reikėjo patvirtinti siekiant išvengti prekybos srautų nukreipimo rizikos, kuri turi neigiamos įtakos bendram žemės ūkio rinkų organizavimui dėl dešimties naujųjų valstybių įstojimo į Europos Sąjungą 2004 m. gegužės 1 dieną. Minėto reglamento 3 konstatuojamojoje dalyje taip pat nustatyta, kad šie nukreipimai dažnai yra susiję su produktais, kurie vežami specialiai plėtros dingstimi ir nėra įprastų atitinkamos valstybės atsargų dalis, tačiau atsargų perteklius gali susidaryti dėl nacionalinės gamybos. Galiausiai pabrėžiama, kad dėl to reikia nustatyti atgrasomąjį apmokestinimą už atsargų perteklių naujosiose valstybėse narėse.

81 Toks apmokestinimas nustatytas Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnyje. Taigi kartu skaitant minėto straipsnio 1 ir 2 dalis matyti, kad, nepažeisdamos Stojimo akto IV priedo 4 punkto ir jei nėra taikomi griežtesni valstybės narės nacionaliniai teisės aktai, naujosios valstybės narės apmokestina 2004 m. gegužės 1 d. laisvoje apyvartoje esančių perteklinių produktų atsargų savininkus, kai šios atsargos sudarytos iš į naująsias valstybes nares importuotų produktų ir iš minėtų valstybių narių kilmės produktų, kurių kiekis viršija įprastas jų savininkų atsargas, atsižvelgiant į pastaraisiais metais iki įstojimo turėtų atsargų vidurkį.

82 Taip pat reikia pažymėti, kad Stojimo akto IV priedo 4 punkte, kuriame kalbama apie žemės ūkį, nustatyta:

„1. Bendrija perima stojimo dieną naujųjų valstybių narių turimas valstybės atsargas, sukauptas dėl jų rinkos rėmimo politikos, ta verte, kuri susidaro dėl Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1883/78, nustatančio intervencijų finansavimo iš Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Garantijų skyriaus bendrąsias taisykles <…>, 8 straipsnio taikymo. Minėtos atsargos perimamos tik tada, jei minėtų produktų valstybės intervencija yra numatyta Bendrijos taisyklėse ir jei šios atsargos atitinka Bendrijos intervencijos reikalavimus.

2. Bet kokio produkto atsargos, tiek privačios, tiek valstybinės, įstojimo dieną esančios laisvoje apyvartoje naujųjų valstybių narių teritorijoje ir viršijančios kiekį, kurį būtų galima laikyti įprastinėmis perkeliamosiomis atsargomis, turi būti pašalintos naujųjų valstybių narių sąskaita.

„Įprastinių perkeliamųjų atsargų“ sąvoka apibrėžiama kiekvienam produktui, remiantis kiekvienos bendros rinkos organizavimo specifiniais kriterijais ir tikslais.

3. (Šio punkto) 1 (dalyje) nurodytos atsargos išskaičiuojamos iš kiekio, viršijančio įprastines perkeliamąsias atsargas.

<…>“

83 Darytina išvada, kad remiantis šiomis nuostatomis valstybėms narėms nustatyta pareiga savo sąskaita panaikinti jų teritorijoje esančias tam tikrų žemės ūkio produktų perteklines atsargas ir jas apmokestinti.

84 Galiausiai Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad 1 dalyje minimo mokesčio (toliau – ginčijamas mokestis) dydis nustatomas pagal *erga omnes* importo muito normą, taikomą 2004 m. gegužės 1 d., ir kad pajamos iš šio mokesčio pervedamos į kiekvienos naujosios valstybės narės nacionalinį biudžetą.

Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, susijusio su Stojimo akto 41 straipsnio ir proporcingumo principo pažeidimu

— Šalių argumentai

85 Lenkijos Respublika pripažįsta, kad Komisija, įgyvendindama savo kompetenciją bendrosios žemės ūkio politikos srityje, gali būti priversta pasinaudoti didele diskrecija, todėl vien priimtos priemonės akivaizdžiai netinkamas pobūdis kompetentingos institucijos ketinamo siekti tikslo atžvilgiu gali daryti įtakos tokios priemonės teisėtumui. Tačiau ji primena, kad pagal proporcingumo principą Bendrijos institucijų veiksmai neturi viršyti to, kas būtina nustatytam tikslui pasiekti, o jiems įgyvendinti turi būti naudojamos kuo mažiau ribojančios tinkamos priemonės tikslo įgyvendinimo atžvilgiu.

86 Lenkijos Respublika teigia, kad Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 3 dalimi aptariamų produktų perteklinių atsargų savininkams nustatyti mokesčiai yra lygūs tą dieną *erga omnes* taikomiems importo muitams, t. y. tokio dydžio, kuris viršija 2004 m. balandžio 30 d. galiojusių Bendrijos ir Lenkijos importo muitų skirtumą. Tai yra visiškai

netinkama siekiamo tikslo atžvilgiu, nes Reglamento Nr. 1972/2003 3 konstatuojamojoje dalyje pasakyta, kad tikslas yra užkirsti kelią spekuliaciniams veiksmams.

87 Šio tikslo realumą patvirtina faktas, kad remiantis Stojimo akto 41 straipsnio pirmąja pastraipa taikomos laikinos priemonės turėtų užkirsti kelią nepagrįstam pranašumui, susijusiam su Bendrijos ir naujųjų valstybių narių importo muitų skirtumu. Taigi šis straipsnis taip pat yra pažeistas.

88 Lenkijos Respublika pripažįsta, kad iki 2004 m. balandžio 30 d. naujosiose valstybėse narėse kai kuriems žemės ūkio produktams taikyti už Bendrijos muitus mažesni nacionaliniai importo muitai gali paskatinti ūkio subjektus šiuos produktus importuoti į naująsias valstybes nares su tikslu juos realizuoti bendrojoje rinkoje po jų įstojimo. Ji taip pat pripažįsta, kad Komisija gali priimti priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią arba neutralizuoti žemės ūkio produktų atsargų kaupimą. Tačiau vienintelė tinkama ir proporcinga priemonė užkirsti kelią tokiam pavojui yra nustatyti mokestį, kurio suma būtų nustatyta atsižvelgiant į Bendrijos ir naujųjų valstybių narių importo muitų normų skirtumą 2004 m. balandžio 30 dieną.

89 Lenkijos Respublikos nuomone, teismų praktikoje pritariama jos teiginiui. Šiuo atveju ji nurodo 2002 m. sausio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Weidacher* (C-179/00, Rink. p. I-501), kuriame buvo kalbama apie 1994 m. gruodžio 19 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 3108/94 dėl prekybai žemės ūkio produktais skirtų pereinamojo laikotarpio priemonių, kurios turi būti patvirtintos dėl Austrijos, Suomijos ir Švedijos įstojimo (OL L 328, p. 42), 4 straipsnio 3 dalies teisėtumą. Šioje nuostatoje buvo nustatyta tokia pati kaip ir šioje byloje taikoma mokesčio suma, tačiau buvo atsižvelgta į 1994 m. gruodžio 31 d. Bendrijoje ir tą pačią dieną naujosiose valstybėse narėse taikytų muito mokesčių skirtumą. Lenkijos Respublika pažymi, kad tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas patvirtino, kad nustatydama aptariamus specialius mokesčius už perteklines atsargas Komisija būtent siekė sudaryti palankesnes sąlygas naujosioms valstybėms narėms prisitaikyti prie bendro rinkų organizavimo, nes tokiais mokesčiais buvo siekiama, pirma, panaikinti ekonominį pranašumą, kuriuo būtų naudojęsi ūkio subjektai, faktiškai sukaupę perteklines atsargas mažomis kainomis (sprendimo 22 punktas).

90 Teisingumo Teismo pozicija patvirtina generalinio advokato M. Mischo išvadoje šio sprendimo 89 punkte minėtoje byloje *Weidacher* (Rink. p. I-505, I-524) išreikštą nuomonę, kad aptariamas apmokestinimas nepažeidžia proporcingumo principo, nes jo vienintelė pasekmė yra nepagrįsto pranašumo panaikinimas, o atsargų savininkas nėra baudžiamas (sprendimo 58 punktas).

91 Šiuo atveju ginčijamas mokestis negalėjo būti nustatytas siekiant atgrasyti nuo „spekuliacinės gamybos“. Visų pirma, spekuliacija yra neatskiriamai susijusi su prekyba, o ne su gamyba, o juo labiau žemės ūkio produktų gamyba, kurios ciklas yra ilgas ir priklauso nuo daugybės objektyvių veiksnių. Be to, dėl ilgo žemės ūkio gamybos ciklo bet kokia galima spekuliacinė gamyba galėjo būti vykdoma tik 2003 m. arba ankstesnių metų gamybos sezonais. Galiausiai, net jeigu egzistuotų spekuliacinė prekyba ir galimybė užkirsti jai kelią laikotarpiu nuo 2003 m. lapkričio 11 d. iki 2004 m. gegužės 1 d., siekiamam tikslui įgyvendinti būtų pakakę nustatyti kompensacinius muitus.

92 Komisija ginčija Lenkijos Respublikos argumentus.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

93 Dėstydama šį pagrindą Lenkijos Respublika iš esmės pateikia du argumentus. Pirma, ji teigia, kad Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 3 dalimi nustatyti muitai aptariamų perteklinių produktų atsargų savininkams yra didesni už 2004 m. balandžio 30 d. galiojusių Bendrijos ir Lenkijos importo muitų skirtumą, o tai yra akivaizdžiai nesuderinama su siekiamu tikslu užkirsti kelią spekuliaciniams veiksmams. Todėl Komisija pažeidė proporcingumo principą.

94 Antra, Lenkijos Respublika teigia, kad remiantis Stojimo akto 41 straipsnio pirmąja pastraipa priimtos pereinamojo laikotarpio priemonės turėtų tik užkirsti kelią nepagrįstam pranašumui, susijusiam su Bendrijos ir naujųjų valstybių narių importo muitų skirtumu, ir kad dėl to minėtas straipsnis taip pat yra pažeistas.

95 Visų pirma reikia išnagrinėti antrąjį Lenkijos Respublikos argumentą.

96 Šiuo atveju reikia priminti, kad Reglamentas Nr. 1972/2003 buvo priimtas remiantis būtent Stojimo sutarties 2 straipsnio 3 dalimi ir Stojimo akto 41 straipsnio pirmąja pastraipa.

97 Stojimo sutarties 2 straipsnio 3 dalyje nustatyta:

„Nepaisant 2 dalies, Sąjungos institucijos prieš stojimą gali patvirtinti Stojimo akto (41 straipsnyje) ir to akto III–XIV prieduose <…> nurodytas priemones. Šios priemonės įsigalioja tik tuo atveju, jei įsigalioja (Stojimo sutartis), ir tik nuo jos įsigaliojimo dienos.“

98 Stojimo akto 41 straipsnio pirmojoje pastraipoje nustatyta:

„Jei pereinamojo laikotarpio priemonės yra būtinos perėjimui nuo esamo režimo naujosiose valstybėse prie režimo, kuris atsiranda dėl bendros žemės ūkio politikos taikymo pagal (Stojimo akte) išdėstytus reikalavimus, palengvinti, Komisija tokias priemones priima pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/2001 dėl bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo (OL L 178, <…>, p. 1) 42 straipsnio 2 dalį ar prireikus

atitinkamuose kitų reglamentų dėl bendro žemės ūkio rinkų organizavimo straipsniuose nustatyta tvarka ar pagal atitinkamo komiteto procedūrą, nustatytą taikytinuose teisės aktuose. Šiame straipsnyje nurodytų pereinamojo laikotarpio priemonių galima imtis trejų metų laikotarpiu nuo įstojimo dienos, ir jos taikomos tik tuo laikotarpiu. <…>“

99 Reikia pabrėžti, kad Stojimo akto 41 straipsnio pirmosios pastraipos formuluotė yra labai panaši į Akto dėl Austrijos Respublikos, Suomijos Respublikos ir Švedijos Karalystės stojimo sąlygų ir dėl sutarčių, kuriomis grindžiama Europos Sąjunga, atnaujinimo (OL C 41, 1994, p. 21) su pakeitimais 149 straipsnio 1 dalies formuluotę. Po 1995 m. įvykusios Europos Sąjungos plėtros Teisingumo Teismas išsakė nuomonę dėl klausimo, ar mokestis už naujosiose valstybėse narėse esančių kai kurių žemės ūkio produktų perteklines atsargas gali būti laikomas priemone, kuria siekiama sudaryti palankesnes sąlygas pereiti nuo esamo režimo minėtose valstybėse narėse prie režimo, kuris atsiranda dėl bendros žemės ūkio politikos taikymo pagal minėto 149 straipsnio 1 dalį. Jis nusprendė, kad aptariamu apmokestinimu buvo siekiama sudaryti palankesnes sąlygas tokiam perėjimui, nes jis buvo skirtas, pirma, užkirsti kelią atsargoms kaupti spekuliaciniais tikslais ir, antra, panaikinti ekonominį pranašumą, kuriuo būtų pasinaudoję ūkio subjektai, faktiškai sukaupę perteklines atsargas mažomis kainomis (šio sprendimo 89 punkte minėto sprendimo *Weidacher* 22 punktas).

100 Be to, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad šiuo atveju perteklinių atsargų apmokestinimu sudaromos sąlygos sušvelninti Akto dėl Austrijos Respublikos, Suomijos Respublikos ir Švedijos Karalystės stojimo sąlygų ir dėl sutarčių, kuriomis grindžiama Europos Sąjunga, atnaujinimo su pakeitimais 145 straipsnio 2 dalyje naujosioms valstybėms narėms nustatytos pareigos savo sąnaudomis sunaikinti tokias atsargas naštą (šio sprendimo 89 punkte minėto sprendimo *Weidacher* 23 punktas). Šios nuostatos formuluotė yra labai panaši į Stojimo akto IV priedo 4 punkto 2 dalies formuluotę.

101 Pagal analogiją galima daryti išvadą, pirma, kad siekiu užkirsti kelią kaupti atsargas spekuliaciniais tikslais ir panaikinti perteklines atsargas mažomis kainomis sukaupusių

ūkio subjektų ekonominį pranašumą galima pateisinti Komisijos sprendimą priimti priemonę pagal Stojimo akto 41 straipsnio pirmąją pastraipą, ir, antra, kad mokesčio už perteklines atsargas nustatymas turi būti laikomas siekiu sudaryti palankias sąlygas naujosioms valstybėms narėms pereiti prie bendro rinkų organizavimo, jei taip sušvelninama Stojimo akto IV priedo 4 punkto 2 dalyje naujosioms valstybėms narėms nustatytos pareigos savo sąnaudomis sunaikinti tokias atsargas našta.

102 Todėl darytina išvada, kad Stojimo akto 41 straipsnio pirmąja pastraipa Komisijai leidžiama naujosioms valstybėms narėms nustatyti pareigą apmokestinti jų teritorijoje esančias perteklines aptariamų produktų atsargas.

103 Šiame etape svarbu pabrėžti, jog Lenkijos Respublikos argumentas, kad ginčijamu mokesčiu pažeidžiama minėta nuostata dėl to, kad pastarąja galima tik užkirsti kelią pranašumui dėl Bendrijos ir naujųjų valstybių narių importo mokesčių skirtumo, yra kritika ginčijamo mokesčio sumos, o ne paties mokesčio nustatymo atžvilgiu. Tokį aiškinimą galima patvirtinti tuo, kad Lenkijos Respublika remiasi tik Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 3 dalies, kurioje kalbama apie ginčijamo mokesčio sumą, neteisėtumu, tačiau neginčija minėto reglamento 4 straipsnio 1 ir 2 dalių, kuriose atitinkamai kalbama apie ginčytino mokesčio įvedimą ir perteklinių atsargų apskaičiavimo metodą. Tačiau taip aiškinamas Lenkijos Respublikos argumentas dėl Stojimo akto 41 straipsnio nėra savarankiškas, todėl turi būti svarstomas kaip pirmojo argumento, kad ginčijamas mokestis yra neproporcingas, dalis.

104 Kalbant apie šį argumentą reikia pabrėžti, kad proporcingumo principas yra pripažįstamas teismų praktikoje kaip bendrųjų Bendrijos teisės principų dalis. Nustatant, ar Bendrijos teisės nuostata atitinka proporcingumo principą, svarbu išsiaiškinti, ar ja remiantis įgyvendinamomis priemonėmis įmanoma pasiekti nustatytą tikslą ir ar jos neviršija to, kas yra būtina jam pasiekti (1987 m. kovo 18 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Société pour l'exportation des sucres*, 56/86, Rink. p. 1423, 28 punktas ir 1987 m. birželio 30 d. Sprendimo *Roquette Frères*, 47/86, Rink. p. 2889, 19 punktas).

105 Pagal šį principą priemonių, kuriomis nustatomi mokesčiai ūkio subjektams, teisėtumas priklauso nuo to, ar tos priemonės yra tinkamos ir būtinos atitinkamais teisės aktais teisėtai siekiamiems tikslams įgyvendinti su sąlyga, kad jei galima rinktis iš kelių tinkamų priemonių, reikia rinktis mažiausiai ribojančią ir siekti, kad nustatyti mokesčiai nebūtų per dideli siekiamo tikslo atžvilgiu (1990 m. birželio 26 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Zardi*, C-8/89, Rink. p. I-2515, 10 punktas).

106 Tačiau reikia pabrėžti, kad Komisija, įgyvendindama Tarybos, kitaip tariant, Stojimo akto autoriaus, jai suteiktą kompetenciją bendros žemės ūkio politikos srityje jos nustatytoms taisyklėms įgyvendinti, gali būti priversta pasinaudoti didele diskrecija, todėl vien priimtos priemonės akivaizdžiai netinkamas, palyginti su kompetentingos institucijos ketinamu siekti tikslu, pobūdis gali daryti įtaką tokios priemonės teisėtumui (žr. šio sprendimo 89 punkte minėto sprendimo *Weidacher* 26 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

107 Svarbu visų pirma pažymėti, jog Lenkijos Respublika pati pripažįsta, kad Komisija gali priimti priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią kaupti žemės produktų perteklines atsargas. Tačiau ji pabrėžia, kad remiantis proporcingumo principu šios priemonės turi būti neišvengiamai reikalingos tam, kad būtų užkirstas kelias spekuliaciniams veiksmams, susijusiems su Europos Sąjungos plėtra 2004 m. gegužės 1 d., ir mano, kad dėl to pakanka nustatyti mokestį, kurio suma yra nustatoma atsižvelgiant į Bendrijos ir Lenkijos importo muitų skirtumą.

108 Savo teiginiui pagrįsti Lenkijos Respublika remiasi šio sprendimo 89 punkte minėtu sprendimu *Weidacher*. Šiame sprendime patvirtinta generalinio advokato M. Mischo išvadoje šio sprendimo 90 punkte minėtoje byloje išreikšta nuomonė, kad aptariamas apmokestinimas nepažeidžia proporcingumo principo, nes jo vienintelė pasekmė yra nepagrįsto pranašumo panaikinimas, o atsargų savininkas nėra baudžiamas (58 punktas).

109 Reikia pabrėžti, kad, priešingai nei numatyta ginčijamo mokesčio atveju, aptariamo mokesčio suma byloje, kurioje buvo priimtas šio sprendimo 89 punkte minėtas sprendimas *Weidacher*, atitinka Bendrijos ir tuometinių naujųjų valstybių narių importo muitų skirtumą. Dėl šios priežasties generalinis advokatas M. Mischo galėjo apsiriboti tik nuomone, kad šiuo mokesčiu buvo siekta panaikinti bet kokį minėtų valstybių narių ūkio subjektų interesą spekuliuoti 1995 m. Europos Sąjungos plėtra iki šios datos perkant žemės ūkio produktus, kuriems taikomas mažesnis Bendrijos importo mokestis, ir juos parduodant jau išplėstos Bendrijos rinkoje.

110 Tačiau tai, kas išdėstyta, nedaro įtakos klausimui, ar didesnis mokestis taip pat gali būti laikomas proporcingu siekiamo tikslo atžvilgiu.

111 Šiuo atveju svarbu pabrėžti, kad, priešingai nei teigia Lenkijos Respublika, tikslas, kurio siekia Komisija nustatydama ginčijamą mokestį, yra ne tik užkirsti kelią kaupti aptariamų produktų atsargas spekuliaciniais su prekyba susijusiais tikslais, bet paprasčiausiai užkirsti kelią kaupti perteklines atsargas, t. y. atsargas, kurios nėra įprasto naujų valstybių narių turimo likučio dalis. Tokią išvadą galima daryti remiantis Reglamento Nr. 1972/2003 3 konstatuojamąja dalimi. Šioje konstatuojamojoje dalyje nustatyta, kad nors prekybos srautų nukreipimai, galintys dezorganizuoti rinkos organizavimą, dažnai apima produktus, kurie vežami specialiai plėtros dingstimi, perteklinės atsargos, su kuriomis siekiama kovoti Reglamentu Nr. 1972/2003 nustatytomis priemonėmis, taip pat gali atsirasti dėl nacionalinės gamybos.

112 Taip pat reikia atkreipti dėmesį, kad Komisijos taikomas metodas dera su Stojimo akto autorių nuomone, kad perteklinės atsargos turi būti panaikintos naujų valstybių narių sąskaita. Stojimo akto IV priedo 4 punkto 1 ir 2 dalyse aiškiai pasakyta, kad dėl nacionalinės gamybos naujose valstybėse narėse atsiradusių perteklinių atsargų egzistavimas kenkia bendram žemės ūkio rinkų organizavimui. Stojimo akto autoriai niekaip neapribojo minėtos pareigos tik dėl prekybos atsiradusiomis atsargomis.

113 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia išnagrinėti, ar Lenkijos Respublikai pavyko įrodyti, kad ginčijamo mokesčio sumos nustatymas atsižvelgiant į 2004 m. gegužės 1 d. *erga omnes* taikomą importo muitą akivaizdžiai viršija tai, kas yra būtina perteklinių atsargų kaupimui išvengti, nepaisant jų kilmės.

114 Šiuo atveju, pirma, Lenkijos Respublika pabrėžia, kad mokesčio, kurio suma nustatoma pagal muitą, atitinkantį 2004 m. balandžio 30 d. taikytų Lenkijos ir Bendrijos importo muitų skirtumą, pakaktų perteklinių atsargų kaupimo pavojui išvengti. Tačiau jei toks mokestis gali būti naudingas siekiant užkirsti kelią perteklinėms atsargoms kaupti importuojant, visiškai neakivaizdu, kad jis būtų pakankamas siekiant užkirsti kelią kaupti perteklines atsargas iš nacionalinės gamybos.

115 Iš tikrųjų, jei aptariamų produktų importas iki 2004 m. gegužės 1 d. būtų apmokestintas Lenkijos importo muitu, kuris yra lygus ar didesnis už Bendrijos importo muitą, arba jei jų kainos Lenkijoje ir Bendrijoje skirtumas būtų toks, kad muitas, atitinkantis Bendrijos ir Lenkijos muitų skirtumą, negalėtų jo kompensuoti, ginčijamo mokesčio sumos nustatymas, atsižvelgiant į muitą, atitinkantį tą skirtumą, nedarytų jokio atgrasomojo poveikio perteklinių atsargų iš nacionalinės gamybos kaupimui, kaip Lenkijos Respublika pati pripažino per teismo posėdį. Taigi tokias atsargas galėjo būti sukaupę naujosiose valstybėse narėse įsisteigę ūkio subjektai dėl Europos Sąjungos plėtros 2004 m. gegužės 1 d., jei iki šios datos aptariamų produktų kaina Bendrijoje būtų buvusi didesnė nei Lenkijoje arba jei jų gamybai Bendrijoje būtų buvę taikomi apribojimai, nustatyti remiantis bendrąja žemės ūkio politika, pagal kurią nustatoma bendra gamyba.

116 Dėl nacionalinės gamybos atsiradusios perteklinės atsargos, kurios nebūtų apmokestinamos, nuo 2004 m. gegužės 1 d. galėtų trikdyti Bendrijos rinką. Be to, Lenkijos Respublika būtų priversta sunaikinti aptariamas atsargas pagal Stojimo akto IV priedo 4 punktą, todėl Lenkijos ūkio subjektai nebūtinai atsidurtų geresnėje padėtyje nesant

ginčijamo mokesčio už aptariamų produktų perteklines atsargas, o Lenkijos Respublika netektų pajamų iš minėto mokesčio ir turėtų finansuoti jų sunaikinimą.

117 Antra, Lenkijos Respublika dėl aptariamų produktų taip pat teigia, kad perteklinių atsargų iš nacionalinės gamybos kaupimas yra neįmanomas, nes gamybos ciklas yra ilgas ir per šešis mėnesius nuo Reglamento Nr. 735/2004 priėmimo iki stojimo datos neįmanoma pagaminti daugiau, kad būtų sukauptos perteklinės atsargos.

118 Tačiau prieš priimant sprendimą dėl pastarojo teiginio pagrįstumo reikia pažymėti, kad Lenkijos Respublika neįrodė, jog perteklinės atsargos negalėjo būti sukauptos iki Reglamento Nr. 735/2004 priėmimo. Taigi kalbant apie žemės ūkio produktus, kurių kainos naujosiose valstybėse narėse yra mažesnės nei Bendrijoje, minėtose valstybėse įsisteigę ūkio subjektai turi akivaizdų interesą apriboti pardavimą jų kilmės valstybėse, kad galėtų sukaupti atsargas, kurias galės vėliau išleisti į išplėstos Bendrijos rinką, nuo datos, kai jie mano, jog tikėtina, kad plėtra įvyks 2004 m. gegužės 1 d., o taip nutikti galėjo jau tais žemės ūkio metais, kurie buvo iki plėtros, ar net anksčiau.

119 Minėti ūkio subjektai taip pat suinteresuoti savo ūkius orientuoti į produktus, kurių kainų skirtumas yra pats didžiausias ir kurie yra tinkamiausi saugoti, bei neauginti aptariamų produktų, kurių kaina Bendrijoje ir nacionalinėje rinkoje yra panašiausia. Pastaraisiais veiksmais taip pat galima sukaupti neįprastai didelį aptariamų produktų kiekį dėl turimų gamybos pajėgumų padidėjimo iki plėtros.

120 Galiausiai reikia pabrėžti, kad Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 2 dalimi naujoms valstybėms narėms suteikiama tam tikra diskrecija nustatyti, ar jų teritorijose esančių aptariamų produktų atsargos atsirado dėl įprastais veiksmais rinkoje grindžiamos

veiklos, ir todėl tokiu atveju jų galima nelaikyti „perteklinėmis atsargomis“. Tai suteikia galimybę šių atsargų savininkų apmokestinimą taikyti tik tais atvejais, kai jų kaupimas kelia rinkų sutrikdymo pavojų ir sustiprina Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 3 dalyje nustatytos priemonės proporcingumą, palyginti su siekiamu tikslu.

121 Darant išvadą reikia konstatuoti, kad Lenkijos Respublikai nepavyko įrodyti, jog ginčijamo mokesčio sumos nustatymas atsižvelgiant į 2004 m. gegužės 1 d. *erga omnes* taikomą importo muitą yra akivaizdžiai netinkamas ar neproporcingas siekiamo tikslo atžvilgiu. Todėl šis pagrindas turi būti atmestas.

Dėl antrojo ieškinio pagrindo, susijusio su nediskriminavimo dėl nacionalinės priklausomybės principo pažeidimu

— Šalių argumentai

122 Lenkijos Respublika pažymi, kad 1995 m. vykdant Europos Sąjungos plėtrą tuometinėms naujosioms valstybėms narėms buvo taikomas kitoks požiūris nei jos atžvilgiu. Ji teigia, kad, priešingai tuo metu nustatytoms pereinamojo laikotarpio priemonėms, 2004 m. gegužės 1 d. laisvoje apyvartoje esančių aptariamų produktų perteklinių atsargų savininkams taikomo ginčijamo mokesčio suma viršijo sumą, kuri lygi 2004 m. balandžio 30 d. taikytų Bendrijos ir Lenkijos importo muitų skirtumui. Todėl ji mano, kad Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 3 dalyje nustatyta priemonė buvo priimta pažeidžiant nediskriminavimo principą.

123 Iš tikrųjų Lenkijos Respublika mano, kad muito, skirto pašalinti nepagrįstą pranašumą, kuris naujųjų valstybių narių ūkio subjektų atveju gali būti susijęs su sukauptomis perteklinėmis atsargomis, ir sudaryti tiems ūkio subjektams tokias pačias sąlygas kaip ir iki 2004 m. gegužės 1 d. Bendrijoje įsisteigusiems ūkio subjektams, nustatymas pagrįstų skirtingą požiūrį į šių dviejų kategorijų ūkio subjektus. Tokia situacija buvo šio sprendimo 89 punkte minėtoje byloje *Weidacher*. O šiuo atveju dėl ginčijamo mokesčio Lenkijos ūkio subjektai nepagrįstai atsidurtų nepalankesnėje padėtyje nei iki 2004 m. gegužės 1 d. Bendrijoje įsisteigę ūkio subjektai.

124 Pasak Lenkijos Respublikos, Komisija negali pagrįsti šio diskriminavimo tokiais veiksniais, kaip antai atitinkamų rinkų dydis, aptariamų produktų kainų tose rinkose skirtumai ar eksporto grąžinamųjų išmokų dydis, nes jei Komisija tikrai atsižvelgė į šiuos veiksnius nustatydama ginčijamo mokesčio sumą, kiekvienoje valstybėje narėje tas mokestis turėjo būti skirtingas. Taigi, priešingai dėl 1995 m. vykusios Europos Sąjungos plėtros priimtoms pereinamojo laikotarpio priemonėms, ginčijamo mokesčio suma visiems naujųjų valstybių narių ūkio subjektams yra ta pati.

125 Galiausiai, pasak Lenkijos Respublikos, neturi reikšmės tai, kad Reglamento Nr. 735/2004 4 straipsnio 2 dalimi naujosioms valstybėms narėms suteikiama didelė laisvė nustatyti, ar atsargos atsirado dėl įprastais veiksmais rinkoje grindžiamos veiklos, ar taip pat dėl spekuliacinių veiksmų, nes ši priemonė yra susijusi su ginčijamu mokesčiu, kuris taikomas perteklinių atsargų savininkams.

126 Komisija ginčija šiuos argumentus.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

127 Pateikdama šį pagrindą Lenkijos Respublika visų pirma teigia, kad skirtingas požiūris į Lenkijos ir iki 2004 m. gegužės 1 d. Bendrijoje įsisteigusius ūkio subjektus yra diskriminacija dėl pilietybės.

128 Šiuo atveju būtina priminti, kad EB 34 straipsnio 2 dalies antrojoje pastraipoje įtvirtintas Bendrijos gamintojų ir vartotojų nediskriminavimo principas reiškia, kad panašios situacijos neturi būti vertinamos skirtingai, o skirtingos situacijos – vienodai, nebent toks vertinimas yra objektyviai pagrįstas. Taigi skirtingas bendro rinkų organizavimo priemones pagal regionus arba atsižvelgiant į kitas gamybos ar vartojimo sąlygas galima nustatyti tik atsižvelgiant į objektyvius kriterijus, kuriais užtikrinamas proporcingas suinteresuotųjų asmenų pranašumo ir nepalankios padėties pasiskirstymas, nedarant skirtumų valstybių narių teritorijų pagrindu (1988 m. rugsėjo 20 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ispanija prieš Tarybą*, 203/86, Rink. p. 4563, 25 punktas).

129 Žemės ūkio padėtis naujosiose valstybėse narėse iš esmės skyrėsi nuo padėties senosiose valstybėse narėse (šio sprendimo 9 punkte minėto sprendimo *Lenkija prieš Tarybą* 87 punktas). Iš tikrųjų šioms dviem ūkio subjektų kategorijoms iki 2004 m. vykusios Europos Sąjungos plėtros buvo taikomos skirtingos normos, kvotos ir gamybos paramos mechanizmai. Be to, Bendrijos institucijos galėjo neleisti susidaryti perteklinėms atsargoms Bendrijoje taikydamos bendro žemės ūkio rinkų organizavimo priemones, o naujų valstybių narių teritorijoje jos negalėjo užkirsti kelio perteklinėms atsargoms kaupti. Būtent todėl Stojimo akto IV priedo 4 punkto 1–4 dalyse naujosioms valstybėms narėms nustatyta pareiga savo sąnaudomis pašalinti perteklines atsargas, nenumatant panašios pareigos senosioms valstybėms narėms; Lenkijos Respublika sutiko su tokia sąlyga pasirašydama minėtą aktą.

130 Taigi reikia konstatuoti, kad Lenkijos ir iki 2004 m. gegužės 1 d. Bendrijoje įsisteigusių ūkio subjektų padėties negalima laikyti panašia.

131 Antra, Lenkijos Respublika teigia, kad jai buvo taikomas skirtingas požiūris, palyginti su 1995 m. į Europos Sąjungą įstojusiomis šalimis.

132 Šiuo atveju pakanka pasakyti, kad pereinamojo laikotarpio priemonės žemės ūkio srityje kiekvienu Europos Sąjungos plėtros atveju turi būti priimamos atsižvelgiant į konkretų žemės ūkio rinkų trikdymo pavojų, kurį gali lemti ta plėtra. Taigi institucijos neprivalo taikyti tokių pačių pereinamojo laikotarpio priemonių dviejų paeiliui vykusių plėtrų atvejais.

133 Šiuo atveju Komisija galėjo atsižvelgti į vieną iš 1995 m. ir 2004 m. vykusių Europos Sąjungos plėtros skirtumų, t. y. kad 2004 m. buvo sunkiau pasiekti tikslą išvengti Bendrijos rinkos sutrikdymo dėl sukauptų perteklinių atsargų, dėl 2004 m. įstojusių naujųjų valstybių narių rinkų dydžio ir dėl gerokai didesnių tų šalių gamybos pajėgumų; šiuos faktus Komisija nurodė atsakyme į ieškinį, o Lenkijos Respublika jiems neprieštaravo. Be to, kainų Bendrijoje ir naujosiose valstybėse narėse skirtumai taip pat buvo didesni. Dėl šių dviejų veiksnių žemės ūkio rinkų destabilizavimo pavojus iš esmės buvo didesnis ir tuo remiantis buvo galima pagrįsti griežtesnių pereinamojo laikotarpio priemonių priėmimą.

134 Šiuo atveju Lenkijos Respublika teigia, kad jei Komisija būtų tikrai atsižvelgusi į šiuos veiksnius nustatydama ginčijamo mokesčio sumą, ji turėjo būti skirtinga kiekvienai naujajai valstybei narei. Tačiau akivaizdu, kad į aplinkybes kiekvienoje valstybėje narėje buvo atsižvelgta nustatant produktus, kuriems taikomas ginčijamas mokestis, nes Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 5 dalyje pateiktas produktų sąrašas kiekvienos naujosios valstybės narės atveju yra skirtingas, todėl Lenkijos Respublikos argumentas nepagrįstas.

135 Todėl reikia daryti išvadą, kad Lenkijos Respublikai nepavyko įrodyti, kad buvo pažeistas nediskriminavimo dėl pilietybės principas. Taigi šis pagrindas turi būti atmestas.

136 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia atmesti prašymą panaikinti Reglamentą Nr. 735/2004 dėl to, kad pagal jį septynioms Lenkijos kilmės produktų kategorijoms taikoma Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 3 dalyje nustatyta priemonė.

Dėl trečios ieškinio dalies, susijusios su prašymu panaikinti Reglamentą Nr. 735/2004 dėl to, kad juo įtraukiami septyni produktai į Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 5 dalies aštuntoje įtraukoje pateiktą sąrašą

Šalių argumentai

137 Lenkijos Respublika visų pirma teigia, kad pagrindinis pereinamojo laikotarpio priemonių, kurios gali būti priimtos remiantis Stojimo aktos 41 straipsniu, tikslas yra užkirsti kelią perteklinėms atsargoms kaupti naujosiose valstybėse narėse ir išvengti dėl jų atsirandančio įvairių žemės ūkio rinkų trikdymo. Šiomis pereinamojo laikotarpio priemonėmis turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos minėtoms valstybėms įgyvendinti Stojimo akto IV priedo 4 punkte nustatytą pareigą panaikinti perteklines atsargas.

138 Pasak Lenkijos Respublikos, ši pareiga panaikinti perteklines atsargas taikoma tik produktams, kurių kiekis nacionaliniu mastu viršytų kiekį, kuris gali būti laikomas įprastu atsargų perkėlimu. Taigi, jei reikia nustatyti konkrečių ūkio subjektų turimas aptariamų produktų atsargas tam, kad būtų galima teigti, jog naujosiose valstybėse narėse yra perteklinių atsargų, toks nustatymas turi būti atliekamas šalies mastu jos įstojimo dieną. Todėl jei konkretaus produkto atsargos nacionaliniu mastu neviršija įprastų atsargų, pareiga jas panaikinti ir jų savininkų apmokestinimas taptų

nebeaktualūs, nes nebeliktų prekybos žemės ūkio produktais sutrikdymo grėsmės dėl įstojimo, o vieno ūkio subjekto turimas didelis aptariamų produktų kiekis galėtų būti kompensuotas tų pačių produktų nebuvimu pas kitus ūkio subjektus.

139 Tačiau Lenkijos Respublika teigia, kad 2004 m. gegužės 1 d. šalies mastu nebuvo konstatuotas Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 5 dalies aštuntoje įtraukoje pateiktame sąraše nurodytų produktų, įskaitant Reglamentu Nr. 735/2004 įtrauktus aptariamus produktus, perteklinių atsargų egzistavimas. Jame nurodyti net tie produktai, kurių 2003 m. Lenkijoje buvo pagaminta mažiau nei įprasta. Todėl Lenkijos Respublika mano, kad priimdama Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 5 dalies aštuntą įtrauką Komisija viršijo kompetenciją, kuri jai buvo suteikta Stojimo akto 41 straipsnio pirmąja pastraipa, ir priėmė neproporcingą priemonę siekiamo tikslo užkirsti kelią kaupti perteklines produktų atsargas spekuliaciniais tikslais atžvilgiu.

140 Lenkijos Respublika taip pat nurodo, kad ginčijamos priemonės tikslas gali užkirsti kelią Lenkijoje įsisteigusiam ūkio subjektui įgyti nepagrįstą ekonominį pranašumą iki 2004 m. gegužės 1 d. Bendrijoje įsisteigusių ūkio subjektų atžvilgiu, jei nebūtų prekybos žemės ūkio produktais sutrikdymo pavojaus naujosiose valstybėse narėse nesant tų šalių mastu įvertintų perteklinių atsargų. Tačiau tokia galimybė nenumatyta Reglamento Nr. 1972/2003 preambulėje ir nepatvirtinta Stojimo akto 41 straipsnyje. Tačiau tai nereiškia, kad ši priemonė negali būti neproporcinga, nes ja ne tik pašalinamas nepagrįstas pranašumas, susijęs su Bendrijos ir naujųjų valstybių narių importo muitų skirtumu, kuriuo galėtų pasinaudoti minėtų produktų perteklines atsargas turintys Lenkijos ūkio subjektai, bet ją taikant pastarieji taip pat baudžiami nustatant ginčijamą mokestį.

141 Galiausiai Lenkijos Respublika atkreipia dėmesį, kad pagrindinės priežasties kaupti žemės ūkio produktus spekuliaciniais tikslais esmė yra jų importas, susijęs su Bendrijos ir naujosiose valstybėse narėse galiojančių importo muitų skirtumu. Tačiau aptariamų

produktų įtraukimas į Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 5 dalies aštuntoje įtraukoje pateiktą produktų sąrašą reikštų, kad jų savininkai apmokestinami 2004 m. gegužės 1 d. *erga omnes* taikomu importo muitu, nors kai kurie produktai Lenkijoje jau buvo apmokestinti importo muitu, kuris galiojo 2004 m. balandžio 30 d. ir kuris nebuvo mažesnis už tą dieną galiojusius Bendrijos importo muitus.

142 Komisija ginčija Lenkijos Respublikos argumentus.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

143 Lenkijos Respublika ginčija Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 5 dalies aštuntoje įtraukoje pateiktų produktų sąrašo pakeitimo teisėtumą remdamasi įvairiais argumentais, kuriuos reikia nuosekliai išnagrinėti.

144 Visų pirma Lenkijos Respublika pabrėžia, kad pagrindinis pereinamojo laikotarpio priemonių, kurios gali būti priimtos remiantis Stojimo akto 41 straipsniu, tikslas yra užkirsti kelią kaupti perteklines atsargas, kurių egzistavimas turi būti nustatytas nacionaliniu mastu tam, kad jei vienoje valstybėje narėje produkto atsargos nacionaliniu mastu neviršija įprasto kiekio, ūkio subjektai, atskirai sukaupę didesnes nei jiems įprasta atsargas, nebūtų įpareigojami jų sunaikinti dėl grėsmės sutrikdyti prekybą. Tokiomis aplinkybėmis aptariamų produktų įtraukimas į Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 5 dalies aštuntą įtrauką pateiktą sąrašą yra neteisėtas, nes jis taikomas produktams, kurių atveju nacionaliniu mastu nebuvo nustatytas perteklinių atsargų egzistavimas, ir net tiems produktams, kurių 2003 m. Lenkijoje buvo pagaminta mažiau nei įprasta.

145 Pirmosios instancijos teismas mano, kad Lenkijos Respublikos teiginys grindžiamas klaidingu Stojimo akto IV priedo 4 punkto aiškinimu, todėl turi būti atmestas.

146 Iš tikrųjų šio punkto 2 dalies formuluotė, pagal kurią visos stojimo dieną naujųjų valstybių narių teritorijoje laisvoje apyvartoje esančių privačių ar valstybės produktų atsargos, viršijančios kiekį, kuris gali būti laikomas įprastomis perkeliamomis atsargomis, turi būti sunaikintos naujųjų valstybių narių sąskaita, įpareigoja taip pat sunaikinti ir perteklines atsargas, neatsižvelgiant į tai, ar jos nustatytos kiekvienam ūkio subjektui atskirai, ar visiems ūkio subjektams kartu nacionaliniu mastu.

147 Todėl apsisaugojimu nuo atsargų kaupimo spekuliaciniais tikslais ir perteklines atsargas mažomis kainomis sukaupusių ūkio subjektų ekonominio pranašumo panaikinimu galima pagrįsti Komisijos priemonę, priimtą remiantis Stojimo akto 41 straipsniu (žr. šio sprendimo 101 punktą). Tai reiškia, kad tarp pereinamojo laikotarpio priemonių, kurias Komisija gali priimti remdamasi minėta nuostata, yra priemonių, skirtų užkirsti kelią naujosiose valstybėse narėse įsisteigusiems atskiriems ūkio subjektams kaupti aptariamų produktų perteklines atsargas iki 2004 m. gegužės 1 d. su tikslu juos parduoti didesne kaina po šios datos.

148 Taip pat svarbu pabrėžti, kad šio sprendimo 89 punkte minėtame sprendime *Weidacher* Teisingumo Teismas nusprendė, jog aptariamas perteklinių atsargų apmokestinimas yra proporcingas ir atitinka Stojimo akte numatytus tikslus. Taigi šis mokestis buvo renkamas iš kiekvieno tuometinėse naujosiose valstybėse narėse įsisteigusio ūkio subjekto už jo turimas perteklines atsargas nenustačius, ar minėtose valstybėse narėse nacionaliniu mastu egzistavo atsargos.

149 Be to, reikia pažymėti, kad Reglamento Nr. 1972/2003 tikslas, kaip pabrėžta šio sprendimo 111 straipsnyje, buvo visų pirma užkirsti kelią perteklinėms atsargoms kaupti. Todėl Komisija teigia, o Lenkijos Respublika šiuo klausimu neginčija, kad atsižvelgė į Lenkijos Respublikos pateiktus statistinius duomenis, siekdama nustatyti,

kokių kategorijų produktai gali būti kaupiami spekuliaciniais tikslais. Tokiomis aplinkybėms Komisijos negalima kaltinti, kad kai kurių aptariamų produktų atžvilgiu 2004 m. gegužės 1 d. nacionaliniu mastu nebuvo nustatytos perteklinės atsargos. Iš tikrųjų ši aplinkybė galėjo būti nustatyta dėl paties reglamento atgrasomojo poveikio.

150 Galiausiai svarbu pabrėžti, kad jei būtų nustatyta sąlyga, jog atskirų ūkio subjektų sukauptų aptariamų produktų perteklinės atsargos apmokestinamos tik nacionaliniu mastu nustačius, jog tokios atsargos egzistuoja, tai perteklinių atsargų kaupimo pasekmės nebūtų nei teisingos, nei prognozuojamos naujosiose valstybėse narėse įsisteigusių ūkio subjektų atžvilgiu.

151 Iš tikrųjų tokia situacija galėtų paskatinti kai kuriuos naujosiose valstybėse narėse įsisteigusius ūkio subjektus iki 2004 m. gegužės 1 d. kaupti aptariamų produktų papildomas atsargas su tikslu jas realizuoti Bendrijos rinkoje po šios datos tikintis, kad atsargos nacionaliniu mastu neviršys įprasto jų kiekio. Darant panašią prielaidą, šie ūkio subjektai 2004 m. gegužės 1 d. atsidurtų palankesnėje padėtyje nei kiti toje pačioje valstybėje narėje įsisteigę ūkio subjektai, kurie nebūtų sukaupę papildomų aptariamų produktų atsargų spekuliaciniais tikslais ir taip būtų prisidėję prie Reglamento Nr. 1972/2003 bei Stojimo akto IV priedo 4 punkto tikslų įgyvendinimo, o tam pritarti negalima.

152 Be to, jei būtų reikėję nustatyti, ar 2004 m. gegužės 1 d. nacionaliniu mastu yra sukauptos aptariamų produktų perteklinės atsargos, naujosiose valstybėse narėse įsisteigę ūkio subjektai, sukaupę papildomas minėtų produktų atsargas, iki tos datos nebūtų žinoję, ar jiems taikomas ginčijamas mokestis, kurio suma gali pasirodyti esanti didelė. Dėl to atsirastų netikrumas ne tik jiems sudarant ekonominius planus, bet ir visose su patariamais produktais susijusiose rinkose, nes kainos galėtų smarkiai kilti dėl to, kad prireikus dalis produkcijos galėtų būti apmokestinta specialiu mokesčiu.

153 Antra, Lenkijos Respublika teigia, kad ginčijamo mokesčio nustatymas Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 5 dalies aštuntoje įtraukoje išvardytiems produktams yra neproporcingas, nes juo ne tik panaikinamas nepagrįstas pranašumas, susijęs su Bendrijos ir naujųjų valstybių narių importo muitų skirtumu, kuriuo gali pasinaudoti perteklines minėtų produktų atsargas sukaupę Lenkijos ūkio subjektai, bet taip pat jie ir baudžiami jiems taikant ginčijamą mokestį.

154 Tam, kad šis argumentas būtų atmestas, pakanka priminti, kad šio pranašumo panaikinimas nėra vienintelis teisėtas Reglamentu Nr. 1972/2003 nustatytų priemonių tikslas. Kiti teisėti tikslai yra užkirsti kelią perteklinėms atsargoms kaupti ir neleisti naujųjų valstybių narių ūkio subjektams kaupti atsargas mažomis kainomis, kad paskui būtų galima jas parduoti didesnėmis kainomis po plėtros.

155 Be to, kadangi Lenkijos Respublikos pateiktu argumentu iš esmės teigiama, kad buvo pažeistas nediskriminavimo principas, reikia daryti nuorodą į šio sprendimo 127–136 punktus.

156 Trečia, Lenkijos Respublika teigia, kad pagrindinė priežastis kaupti žemės ūkio produktų atsargas spekuliaciniais tikslais yra jų importas, susijęs su penkiolikos Bendrijos narių ir naujųjų valstybių narių importo muitų skirtumu, ir šiuo atveju ji pabrėžia, kad pagal Reglamento Nr. 1972/2003 su pakeitimais 4 straipsnio 5 dalies aštuntą įtrauką kai kuriems produktams taikomas ginčijamas mokestis, nors 2004 m. balandžio 30 d. galioję Lenkijos importo muitai nebuvo mažesni už Bendrijos importo muitus.

157 Šiam argumentui negalima pritarti.

158 Iš tikrųjų reikia pabrėžti, kad Lenkijos Respublika nepateikia jokios priežasties, kuria remiantis būtų galima daryti išvadą, jog pagrindinė priežastis spekuliaciniais tikslais kaupti žemės ūkio produktus yra galimas penkiolikos Bendrijos narių ir naujųjų valstybių narių importo muitų skirtumas.

159 Bet kuriuo atveju, net jei šis teiginys būtų teisingas, negalima paneigti, kad Reglamente Nr. 1972/2003 nustatytomis priemonėmis siekiama ne tik užkirsti kelią spekuliaciniais tikslais kaupti atsargas pasinaudojant atitinkamai Bendrijoje ir naujosiose valstybėse narėse tam pačiam produktui taikomų importo muitų skirtumu arba tose valstybėse galiojančiomis importo be muito kvotomis, bet ir neleisti kaupti perteklinių atsargų, atsirandančių dėl nacionalinės gamybos (žr. šio sprendimo 111–116 punktus). Pastarasis tikslas, kuris tiesiogiai nurodytas Stojimo akto IV priedo 4 punkte, nebūtų iki galo įgyvendintas, jei pagal Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 5 dalies aštuntą įtrauką ginčijamu mokesčiu būtų apmokestinti tik tie produktai, kuriems taikomas Lenkijos importo muitas būtų mažesnis už Bendrijos importo muitą, kaip buvo minėta šio sprendimo 114–115 punktuose.

160 Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, šį pagrindą reikia atmesti.

Dėl pirmos ieškinio dalies, susijusios su prašymu panaikinti Reglamentą Nr. 735/2004 dėl to, kad pagal jį septyniems papildomiems produktams taikomos Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnyje nustatytos priemonės

161 Reikia pabrėžti, kad Stojimo akto IV priedo 5 punkte pasakyta:

„<…> Reglamentas <…> Nr. 2913/92 ir Reglamentas <…> Nr. 2454/93 taikomi naujosioms valstybėms narėms, atsižvelgiant į šias specialiąsias nuostatas:

1. Nepaisant Reglamento <…> Nr. 2913/92 20 straipsnio, prekės, kurios įstojimo dieną yra laikinojo prekių saugojimo sandėliuose ar kurioms įformintas kuris nors to reglamento 4 straipsnio 15 dalies b punkte ir 16 dalies b–g punktuose nurodytas muitinės sankcionuotas veiksmas ar muitinės procedūra išsiplėtusioje Bendrijoje, atlikus jų eksporto muitinės formalumus, neapmokestinamos muitais ir joms netaikomos kitos muitinės priežiūros priemonės, kai jos išleidžiamos į laisvą apyvartą, su sąlyga, kad pateikiamas vienas iš toliau nurodytų dokumentų <…>“

162 Reikia priminti, kad Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnis taikomas būtent nukrypstant nuo minėtos nuostatos ir nuo Reglamento Nr. 2913/92 20 ir 214 straipsnių.

163 Remiantis Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnio 2 dalimi, minėto reglamento 4 straipsnio 5 dalyje išvardyti produktai, kurie iki 2004 m. gegužės 1 d. buvo laisvoje penkiolikos narių Bendrijos arba naujosios valstybės narės apyvartoje, o 2004 m. gegužės 1 d. yra išplėstoje Bendrijoje laikinai sandėliuojami arba laikomi taikant kurią nors muitinės tvarką arba procedūras, minimas Reglamento (EEB) Nr. 2913/92 4 straipsnio 15 punkto b papunktyje ir 16 punkto b–g papunkčiuose, arba kurie yra vežami atlikus eksporto formalumus išplėstoje Bendrijoje, apmokestinami *erga omnes* importo muitu, taikomu jų išleidimo į laisvą apyvartą dieną. Tačiau tai netaikoma produktams, eksportuojamiems iš penkiolikos narių Bendrijos, jei importuotojas pateikia įrodymą, kad eksporto šalies produktams nebuvo prašyta jokios grąžinamosios eksporto išmokos.

164 Be to, pagal aptariamo straipsnio 3 dalį iš trečiųjų šalių vežami 4 straipsnio 5 dalyje išvardyti produktai, kurie 2004 m. gegužės 1 d. naujojoje valstybėje narėje yra vadovaujantis laikinuoju įvežimu perdirbti, minimu Reglamento (EB) Nr. 2913/92 4 straipsnio 16 punkto d papunktyje, arba laikinuoju įvežimu, minimu to paties punkto f papunktyje, ir kurie į laisvą apyvartą išleidžiami iki tos datos arba vėliau, apmokestinami importo muitu, taikomu išleidimo į apyvartą dieną produktams iš trečiųjų šalių.

165 Reikia pažymėti, kad, pirma, Reglamento Nr. 2913/92 4 straipsnio 15 dalies b punkte nurodyti muitinės sankcionuoti veiksmai yra įvežimas į laisvąją zoną arba padėjimas į laisvąjį sandėlį ir, antra, Reglamento Nr. 2913/92 4 straipsnio 16 dalies b–g punktuose nurodytos procedūros šiuo atveju yra tranzitas, muitinis sandėliavimas, laikinasis įvežimas perdirbti, muitinės prižiūrimas perdirbimas, laikinasis įvežimas ir laikinasis išvežimas perdirbti.

166 Pagal Reglamento Nr. 2913/92 166 straipsnio a punktą laisvosios zonos ir laisvieji sandėliai – tai Bendrijos muitų teritorijos dalys arba toje teritorijoje esančios patalpos, atskirtos nuo likusios šios teritorijos dalies, kuriose ne Bendrijos prekės importo muitų ir prekybos politikos importo priemonių požiūriu laikomos esančiomis ne Bendrijos muitų teritorijoje, jeigu jos neišleidžiamos į laisvą apyvartą, jeigu joms neįforminama kita muitinės procedūra ir jeigu jos nenaudojamos ir nevartojamos kitomis sąlygomis nei nustatytosios muitų teisės aktuose.

167 Reglamento Nr. 2913/92 91 straipsnyje nustatyta, kad taikant išorinio tranzito procedūrą iš vienos Bendrijos muitų teritorijos vietos į kitą gali būti gabenamos:

„a) ne Bendrijos prekės, kurios neapmokestinamos importo muitais bei kitais privalomaisiais mokėjimais ir kurioms netaikomos prekybos politikos priemonės;

b) Bendrijos prekės, kurioms taikomos Bendrijos priemonės, susijusios su prekių eksportu į trečiąsias šalis, ir kurioms taikytini atitinkami eksporto muitinės formalumai jau atlikti.“

168 Reglamento Nr. 2913/92 98 straipsnyje nustatyta, kad taikant muitinio sandėliavimo procedūrą muitinės sandėlyje leidžiama laikyti, pirma, ne Bendrijos prekes, neapmokestinant šių prekių importo muitais ir netaikant joms prekybos politikos priemonių ir, antra, Bendrijos prekes, jeigu konkrečių sričių dalykus reglamentuojančiuose Bendrijos teisės aktuose nustatyta, kad jas padėjus į muitinės sandėlį turi būti taikomos priemonės, kurios paprastai taikomos tokių prekių eksporto atvejais.

169 To paties reglamento 114 straipsnio a punkte nustatyta, kad įforminus laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą Bendrijos muitų teritorijoje atliekant vieną arba daugiau perdirbimo operacijų galima naudoti ne Bendrijos prekes, skirtas reeksportuoti iš Bendrijos muitų teritorijos, suteikus joms kompensacinių produktų pavidalą, neapmokestinant šių prekių importo muitais ir netaikant joms prekybos politikos priemonių.

170 Reglamento Nr. 2913/92 130 straipsnyje nustatyta, kad įforminus muitinės prižiūrimo perdirbimo procedūrą Bendrijos muitų teritorijoje leidžiama, netaikant prekybos politikos priemonių, naudoti importo muitais neapmokestintas ne Bendrijos prekes, atliekant perdirbimo operacijas, kurios pakeičia šių prekių rūšį arba pavidalą, o atlikus šias operacijas gautus produktus išleisti į laisvą apyvartą, taikant už juos nustatytas importo muitų normas.

171 Reglamento Nr. 2913/92 137 straipsnyje nustatyta, kad įforminus laikinojo įvežimo procedūrą Bendrijos muitų teritorijoje leidžiama, netaikant prekybos politikos priemonių, naudoti visai ar iš dalies importo muitais neapmokestintas ne Bendrijos prekes, kurias numatyta reeksportuoti niekaip jų nepakeitus, išskyrus normalų prekių nusidėvėjimą dėl įprasto jų naudojimo.

172 Reglamento Nr. 2913/92 145 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad įforminus laikinojo išvežimo perdirbti procedūrą leidžiama iš Bendrijos muitų teritorijos laikinai išvežti

Bendrijos prekes, kad su jomis būtų atliktos perdirbimo operacijos, ir atlikus šias operacijas gautus produktus išleisti į laisvą apyvartą visai ar iš dalies neapmokestinant importo muitais.

173 Remiantis anksčiau išvardytais punktais darytina išvada, kad muitinės tvarka ir procedūros, apie kurias kalbama Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnyje, taikomos visų pirma tai atvejais, kai prekės kerta Bendrijos sienas, tačiau nereikia mokėti atitinkamų muitų mokesčių dėl to, kad jų galutinė paskirties vieta dar nėra žinoma, arba dėl to, kad jos skirtos ne Bendrijos rinkai. Šios prekės, 2004 m. gegužės 1 d. įgijusios Bendrijos prekių statusą, kaip ir prekės, kurios yra transportuojamos išplėstoje Bendrijoje atlikus eksporto formalumus, pagal Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnyje numatytą priemonę apmokestinamos išleidimo į laisvą apyvartą dieną *erga omnes* taikomu importo muitu.

Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, susijusio su laisvo prekių judėjimo principo pažeidimu

— Šalių argumentai

174 Lenkijos Respublika teigia, kad Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnio 2 dalyje nustatyti mokesčiai yra muito mokesčiai, kaip liudija pats faktas, kad juos renka muitinės įstaigos, taikydamos muitinės procedūrą produktams, kuriems taikomas ribojamasis režimas kertant Bendrijos sienas. Tokį jų pobūdį galima patvirtinti, pirma, tuo, kad minėtos priemonės, remiantis minėtos nuostatos 1 dalies formuluote, yra išimtis iš Stojimo akto nuostatų, kuriose numatyta, jog produktai išleidžiami į laisvą apyvartą jiems netaikant muito mokesčių, antra, analogiškos nuostatos išdėstymu 2004 m. sausio 14 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 60/2004 dėl cukraus sektoriui skirtų pereinamojo laikotarpio priemonių, kurios turi būti patvirtintos dėl Čekijos Respublikos, Estijos, Kipro, Latvijos, Lietuvos, Vengrijos, Maltos, Lenkijos, Slovėnijos ir Slovakijos įstojimo (OL L 9, p. 8; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 42 t., p. 125) 5 straipsnyje, kaip Komisija patvirtina to reglamento 6 konstatuojamojoje dalyje,

ir, trečia, tuo, kad Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnio 2 dalyje aiškiai pasakyta, kad „produktai <…> apmokestinami taikant *erga omnes* importo muito normą“.

175 Lenkijos Respublika teigia, kad pagal EB 25 straipsnį importo muitai arba lygiaverčio poveikio mokesčiai valstybių narių tarpusavio prekyboje yra draudžiami, neatsižvelgiant į tai, ar juos nustatė valstybės narės, ar Bendrijos institucijos, ir nėra galimybės jų pateisinti jais siekiamais tikslais.

176 Remdamasis absoliučiu šio draudimo pobūdžiu Teisingumo Teismas nusprendė, kad Bendrijos institucijoms suteikta kompetencija bendrosios žemės ūkio politikos srityje bent jau nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos turi būti naudojama netaikant jokių priemonių, galinčių daryti įtaką muito mokesčių ir kiekybinių apribojimų arba lygiaverčio poveikio mokesčių ar priemonių panaikinimui valstybėse narėse (1978 m. balandžio 20 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Les Commissionnaires Réunis ir Les Fils de Henri Ramel*, 80/77 ir 81/77, Rink. p. 927, 35 punktas). Taip pat bet kokia minėto draudimo išimtis turi būti aiškiai numatyta ir griežtai aiškinama (minėto sprendimo *Les Commissionnaires réunis ir Les Fils de Henri Ramel* 24 punktas). Visų pirma Stojimo sutartimis nustatytos laisvo prekių judėjimo principo išimtys turėtų būti suteikiamos aiškiai ir nedviprasmiškai bei ribojančiai aiškinamos (1998 m. gruodžio 3 d. Sprendimo *KappAhl*, C-233/97, Rink. p. I-8069, 18 ir 21 punktai).

177 Taigi Lenkijos Respublika laikosi nuomonės, kad Komisija negali pagrįsti nustatytų mokesčių būtinybe išvengti pasekmių, kurias lemia Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnyje išdėstyti reikalavimai dėl perteklinių atsargų. Be to, Lenkijos Respublika atkreipia dėmesį, kad pastarąja priemone siekiama išvengti spekuliacinių veiksmų, ir teigia, kad nėra jokio ryšio tarp nustatytų muitų mokesčių ir tokių veiksmų.

178 Komisija ginčija Lenkijos Respublikos argumentus.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

179 Lenkijos Respublikos teiginiui negalima pritarti. Priešingai nei teigia Lenkijos Respublika, Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnyje nustatyto mokesčio rinkimas neprieštarauja EB 25 straipsnyje nustatytam draudimui taikyti muitus ir lygiaverčio poveikio mokesčius, nes minėtas mokestis yra ne vienašališkai kurios nors valstybės narės nustatyta rinkliava, o pereinamuoju laikotarpiu taikoma Bendrijos priemonė, skirta apsaugoti bendrąją žemės ūkio politiką nuo tam tikrų sunkumų, kylančių dėl dešimties naujų valstybių narių įstojimo į Europos Sąjungą (šiuo klausimu žr. 1978 m. gegužės 25 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Racke*, 136/77, Rink. p. 1245, 7 punktą).

180 Be to, reikia pasakyti, kad Komisija priėmė Reglamentą Nr. 1972/2003 ir jo 3 straipsnį remdamasi nuostata, pagal kurią ji gali priimti pereinamojo laikotarpio priemones, reikalingas sudaryti palankesnes sąlygas pereiti nuo naujose valstybėse narėse galiojančio režimo prie režimo, pagal kurį taikoma bendra žemės ūkio politika, t. y. Stojimo akto 41 straipsnį. Tos pereinamojo laikotarpio priemonės gali būti išimtis iš normų, kurios tam tikroje teisinėje padėtyje taikomos skirtingai, kaip antai EB 25 straipsnis. Taigi Pirmosios instancijos teismo tyrimas paprasčiausia turi būti susijęs su klausimu, ar Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsniu nustatytos priemonės yra pereinamojo laikotarpio priemonių, kurios gali būti priimtos remiantis minėta Stojimo akto nuostata, sudedamoji dalis. Jei taip, iš esmės negalima teigti, kad ši sistema prieštarauja Stojimo akto ir sutarties nuostatoms dėl draudimo taikyti muito mokesčius (šiuo klausimu žr. 1987 m. spalio 20 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ispanija prieš Tarybą ir Komisiją*, 119/86, Rink. p. 4121, 15 punktą).

181 Todėl Lenkijos Respublika negali pagrįstai remtis laisvo prekių judėjimo principo ir ypač EB 25 straipsnio pažeidimu ginčydama Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsniu nustatytų mokesčių teisėtumą. Ji gali tik teigti, kad minėto reglamento 3 straipsnyje numatyta nukrypti nuo Sutarties reikalavimų leidžianti nuostata viršija Stojimo akto 41 straipsniu Komisijai suteiktas galias, ir tai daro dėstydama antrąjį pagrindą, kurį dėl to dabar reikia išnagrinėti.

Dėl antrojo ieškinio pagrindo, susijusio su Komisijos kompetencijos nebuvimu ir Stojimo akto 22 ir 41 straipsnių pažeidimu

— Šalių argumentai

182 Lenkijos Respublika teigia, kad Stojimo aktas yra valstybių kandidačių stoti į Europos Sąjungą ir pastarosios derybų rezultatas. Ji primena, kad minėto akto 22 straipsnyje pasakyta, jog „(Stojimo akto) IV priede išvardytos priemonės taikomos tame priede nustatytomis sąlygomis“. Taigi Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad ši nuostata taikoma „nukrypstant nuo Stojimo akto IV priedo 5 skyriaus“, o tai reiškia, kad Komisijai suteikiama vienašalė teisė pakeisti stojimo derybų išvadas pažeidžiant Stojimo akto nuostatų keitimo ar sustabdymo procedūras, nustatytas minėto akto 7–9 straipsniuose.

183 Lenkijos Respublika teigia, kad Stojimo akto 41 straipsnio pirmoji pastraipa gali būti tik pagrindas pereinamojo laikotarpio priemonėms, kurios reikalingos sudaryti palankesnes sąlygas pereiti prie režimo, numatyto taikant bendrąją žemės ūkio politiką Stojimo akte nustatytomis sąlygomis. Taigi Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnyje nustatytomis pereinamojo laikotarpio priemonėmis Stojimo aktas ne papildomas, bet nustatomi įvairūs sprendimai, kuriais jai užkertamas kelias priimti minėto akto IV priedo 5 skyriuje numatytas priemones ir jos nenaudai pakeisti stojimo sąlygas.

184 Pasak Lenkijos Respublikos, Komisija negali tvirtinti, kad ji tik patikslina Stojimo akto turinį, nes Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnyje nustatyta priemone įvedama nuo Stojimo akto IV priedo 5 punkte apibrėžtų ribojančių režimų taikymo taisyklių leidžianti nukrypti nuostata.

185 Komisija ginčija Lenkijos Respublikos argumentus.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

186 Žinoma, Komisija tikrai negali keisti Stojimo akto sąlygų nesilaikydama tuo tikslu Stojimo sutartyje ir akte išdėstytų nuostatų. Tačiau, kaip teisingai pastebi Komisija, minėto akto 41 straipsniu jai leidžiama priimti bet kokias priemones, kurios reikalingos sudaryti palankesnes sąlygas pereiti nuo naujosiose valstybėse narėse galiojančio režimo prie režimo, nustatyto taikant bendrąją žemės ūkio politiką.

187 Taip pat svarbu priminti, kad, kaip matyti iš anksčiau šiame sprendime išdėstytų argumentų, Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnyje numatyta 2004 m. gegužės 1 d. naujųjų valstybių narių laisvoje apyvartoje esančių produktų perteklinių atsargų apmokestinimo sistema, apimanti visų pirma atskirų ūkio subjektų turimų perteklinių atsargų apmokestinimą, yra viena pereinamojo laikotarpio priemonių, kurias Komisija gali priimti remdamasi Stojimo akto 41 straipsnio pirmąja pastraipa.

188 Todėl šios apmokestinimo sistemos veiksmingumui apsaugoti reikalingoms priemonėms taip pat turi būti taikoma pastaroji nuostata, nes priešingu atveju nebūtų įgyvendinti minėta sistema Bendrijos rinkoje siekiami tikslai, kurie vis dėlto yra reikalingi sudarant palankesnes sąlygas pereiti nuo naujosiose valstybėse narėse galiojančio režimo prie režimo, nustatyto taikant bendrąją žemės ūkio politiką.

189 Todėl reikia išnagrinėti, ar, kaip teigia Komisija atsakyme į pirmąjį pagrindą, produktų, kuriems taikomas ribojamasis režimas arba kurie transportuojami išplėstoje Bendrijoje atlikus eksporto formalumus, apmokestinimas pagal Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnį jų išleidimo į laisvą apyvartą dieną *erga omnes* taikomu importo muitu yra būtinas siekiant užtikrinti minėto reglamento 4 straipsnio veiksmingumą.

190 Šiuo atveju reikia priminti, kad Komisija turi didelę kompetenciją, kai reikia priimti priemones bendrosios žemės ūkio politikos srityje (1989 m. liepos 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Schräder HS Kraftfutter* 265/87, Rink. p. 2237, 22 punktas ir 2003 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Austrija prieš Tarybą*, C-445/00, Rink. p. I-8549, 81 punktas). Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnio teisėtumas gali būti įrodytas tik tuo atveju, jei prieinama prie išvados, kad šioje nuostatoje numatyta priemonė akivaizdžiai nereikalinga minėto reglamento 4 straipsnio veiksmingumui išsaugoti.

191 Kaip pažymi Komisija, jei nebūtų Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnyje nustatytų priemonių, naujosiose valstybėse narėse įsisteigę ūkio subjektai galėtų dirbtinai sumažinti aptariamų produktų perteklines atsargas, iki 2004 m. gegužės 1 d. jiems taikydami ribojamąjį režimą vienoje ar keliose senosiose ar naujosiose valstybėse narėse. Taigi minėti ūkio subjektai neturėtų pareigos mokėti Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnyje numatyto mokesčio kilmės šalyje, nes 2004 m. gegužės 1 d. jie neturėtų perteklinių atsargų.

192 Tačiau produktai, kuriems taikomas ribojamasis režimas, toliau galėtų būti jų nuosavybė kitose valstybėse narėse, o atitinkami ūkio subjektai galėtų juos išleisti į laisvą apyvartą išsiplėtusioje Bendrijoje po 2004 m. gegužės 1 d. nemokėdami ginčijamo mokesčio, todėl Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnis netektų prasmės.

193 Todėl darytina išvada, kad Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnyje numatytos priemonės yra reikalingos siekiant išsaugoti minėto reglamento 4 straipsnio veiksmingumą.

194 Taigi reikia daryti išvadą, kad šis pagrindas turi būti atmestas, nes jame Lenkijos Respublika ginčija Komisijos kompetenciją įpareigoti valstybes nares apmokestinti produktus, kuriems taikomas ribojamasis režimas ir kurie yra jų teritorijoje 2004 m. gegužės 1 d., o ne tokio apmokestinimo būdus ar proporcingumą.

Dėl trečiojo ieškinio pagrindo, susijusio su nediskriminavimo dėl pilietybės principo pažeidimu

— Šalių argumentai

195 Lenkijos Respublika teigia, kad Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta, jog apmokestinimas *erga omnes* taikomu importo muitu netaikomas iš penkiolikos narių Bendrijos į Lenkiją eksportuojamiems produktams, jei importuotojas pateikia įrodymą, kad eksporto šalies produktams nebuvo prašyta jokios grąžinamosios eksporto išmokos, tačiau ši išimtis netaikoma iš Lenkijos į penkiolikos narių Bendriją eksportuojamiems produktams.

196 Lenkijos Respublika taip pat teigia, kad Komisija neįgyvendino analogiškų diskriminuojančių priemonių, kai 1995 m. vyko Europos Sąjungos plėtra.

197 Lenkijos Respublika mano, kad tokio diskriminavimo negalima pagrįsti argumentu, jog spekuliavimo pavojus kyla dėl prekių srautų iš Lenkijos į penkiolikos narių Bendriją, nes to įrodyti neįmanoma. Be to, jei ir kiltų realus spekuliavimo pavojus visų pirma dėl prekių srautų iš Lenkijos, dėl to priimtos priemonės nebūtų teisėtos, nes jos taikomos ne tik „perteklinėms atsargoms“, bet visam šių produktų kiekiui. Taigi, jei spekuliacijos pavojaus esmė būtų Lenkijos žemės ūkio produktams taikyti ribojamuosius režimus su tikslu spekuliuoti juos išleidžiant į laisvą apyvartą išplėstoje Bendrijoje, iki stojimo datos galiojusių lengvatinių muitų tolesnis taikymas produktams, kuriems nuo 2004 m. gegužės 1 d. taikomi ribojamieji režimai, būtų pakankama prevencinė priemonė.

198 Komisija ginčija Lenkijos Respublikos argumentus.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

199 Kaip minėta šio sprendimo 128–130 punktuose, nors EB 34 straipsnio 2 dalies antrojoje pastraipoje nustatytas Bendrijos žemės ūkio gamintojų nediskriminavimo principas reiškia, kad panašios situacijos negali būti vertinamos skirtingai ir kad skirtingos situacijos negali būti vertinamos vienodai, nebent toks vertinimas objektyviai pagrįstas, reikia priminti, kad 2004 m. gegužės 1 d. žemės ūkio padėtis naujosiose valstybėse narėse visiškai skyrėsi nuo padėties senosiose valstybėse narėse.

200 Tai reiškia, kad paprasčiausiai taikant skirtingas normas naujųjų ir senųjų valstybių narių ūkio subjektams jie negali būti diskriminuojami.

201 Šiuo atveju, kaip teisingai pažymi Komisija, nors Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnio 2 dalyje išdėstytomis nuostatomis siekiama naujųjų valstybių narių kilmės produktų atžvilgiu nesudaryti galimybės ūkio subjektams pasinaudojant viena iš ribojančiųjų režimų rūšių dirbtinai sumažinti iki 2004 m. gegužės 1 d. sukauptas atsargas tam, kad po šios datos galėtų jas išleisti į laisvą apyvartą kaip importo muitais neapmokestinus produktus, jomis akivaizdžiai siekiama kitokio tikslo Bendrijos kilmės produktų atžvilgiu, kuriems taikomas ribojamasis režimas arba kurie transportuojami išplėstoje Bendrijoje atlikus eksporto formalumus.

202 Kadangi pastarieji produktai neapmokestinami Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnyje nurodytu ginčijamu mokesčiu, minėto reglamento 3 straipsnio 2 dalies nuostatomis jų atžvilgiu negali būti siekiama apsaugoti aptariamo mokesčio veiksmingumą.

203 Netgi priešingai, minėto reglamento 3 straipsnio 2 dalyje išdėstytomis nuostatomis būtent siekiama išvengti, kad iki 2004 m. gegužės 1 d. iš Bendrijos eksportuotiems žemės ūkio produktams, už kuriuos buvo išmokėtos eksporto grąžinamosios išmokos, atlikus eksporto formalumus vėliau būtų taikomas ribojamasis režimas ar jie būtų transportuojami išplėstoje Bendrijoje ir patektų į laisvą apyvartą Europos Sąjungos teritorijoje nesumokėjus mokesčių, nes už šiuos produktus būtų galima be priežasties vėl gauti eksporto grąžinamąsias išmokas. Šis tikslas nurodytas Reglamento Nr. 1972/2003 4 konstatuojamojoje dalyje, kurioje pasakyta:

„Būtina pasiekti, kad už prekes, už kurias grąžinamosios eksporto išmokos buvo sumokėtos iki 2004 m. gegužės 1 d., nebūtų mokamos išmokos antrą kartą, jas eksportavus į trečiąsias šalis po 2004 m. balandžio 30 dienos.“

204 Būtent tik dėl šios priežasties Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnio 2 dalies antrojoje pastraipoje numatytas atleidimas nuo mokesčio, jei ūkio subjektas pateikia įrodymą, kad už šiuos produktus anksčiau nebuvo prašyta eksporto grąžinamosios išmokos.

205 Kadangi abu Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnyje išdėstytomis nuostatomis siekiami tikslai pasiekiami būtinai taikant skirtingus režimus, pirma, naujųjų valstybių narių, ir, antra, penkiolikos narių Bendrijos kilmės produktams, kuriems taikomas ribojamasis režimas, skirtingų režimų taikymas šioms dviem produktų kategorijoms negali būti laikomas diskriminaciniu.

206 Galiausiai, kalbant apie Lenkijos Respublikos argumentą, kad Komisija neįgyvendino analogiškų priemonių 1995 m. vykstant Bendrijos plėtrai, paprasčiausia pakanka konstatuoti, kad, kaip nurodyta šio sprendimo 132 punkte, pereinamojo laikotarpio priemonės, kurias reikia priimti žemės ūkio srityje kiekvienu Bendrijos plėtros atveju, turi būti suderintos su konkrečiu žemės ūkio rinkų sutrikdymo pavojumi, galinčiu kilti dėl plėtros. Todėl institucijos neprivalo taikyti lygiaverčių pereinamojo laikotarpio priemonių dviem vienas po kito einančiais plėtros atvejais.

207 Todėl šį pagrindą reikia atmesti.

Dėl ketvirtojo ieškinio pagrindo, susijusio su motyvavimo nebuvimu arba nepakankamumu

— Šalių argumentai

208 Lenkijos Respublika teigia, kad Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnio 2 dalyje nurodytų diskriminacinių priemonių nustatymas yra minėto reglamento 3 straipsnio esmė, tačiau šiuo atveju nepateiktas joks motyvavimas.

209 Lenkijos Respublika iš esmės nesutinka su prielaida, kad Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsniu nustatytos priemonės motyvavimas pagal analogiją gali būti taikomas ir minėto reglamento 3 straipsniu nustatytoms priemonėms, nes tose nuostatose išdėstytos skirtingos pereinamojo laikotarpio priemonės.

210 Lenkijos Respublika mano, kad Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnyje nustatytų priemonių motyvavime turėtų būti aprašytos bent aplinkybės, kuriomis grindžiamas konkrečių nuostatų, susijusių su ribojančiuoju režimu, nustatymas tam tikrai produktų grupei, apibrėžtas būdas, kuriuo priimta priemone įgyvendinami Stojimo akto 41 straipsnyje nustatyti tikslai, ir priežastys, kuriomis grindžiamas skirstymas į penkiolikos narių Bendrijos ir naujųjų valstybių narių atstovus.

211 Lenkijos Respublika taip pat pabrėžia, kad per 1995 m. Europos Sąjungos plėtrą Reglamentu Nr. 3108/94 priimtos pereinamojo laikotarpio priemonės motyvavimas buvo tikslesnis nei Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsniu nustatytų priemonių motyvavimas, pateiktas aptariamo reglamento antroje konstatuojamojoje dalyje. Be to,

ta priemonė yra mažiau ribojanti nei Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsniu nustatyta priemonė, todėl pareiga motyvuoti pastarąją priemonę tik sustiprėja, nes Bendrijos institucija privalo aiškiai išdėstyti argumentus, kai sprendimu siekiama daugiau nei ankstesniais sprendimais (1975 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique prieš Komisiją*, 73/74, Rink. p. 1491, 31 punktas ir 1990 m. vasario 14 d. Sprendimo *Delacre ir kt. prieš Komisiją*, C-350/88, Rink. p. I-395, 15 punktas).

212 Galiausiai panaši pereinamojo laikotarpio priemonė buvo nustatyta Reglamento Nr. 60/2004 5 straipsniu ir ji buvo konkrečiai motyvuota to reglamento 6 konstatuojamojoje dalyje.

213 Komisija ginčija Lenkijos Respublikos argumentus.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

214 Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką EB 253 straipsniu reikalaujamas sprendimo motyvavimas turi atitikti nagrinėjamo akto pobūdį ir pateikti aiškią ir vienareikšmę aktą priėmusios institucijos argumentaciją, kad suinteresuotieji asmenys galėtų suprasti, kuo pagrįsta priimta priemonė, o kompetentingas teismas – vykdyti kontrolę (žr. 2005 m. lapkričio 24 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-138/03, C-324/03 ir C-431/03, Rink. p. I-10043, 54 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

215 Šis reikalavimas turi būti vertinamas atsižvelgiant į bylos aplinkybes, t. y. akto turinį, nurodytų motyvų pobūdį ir asmenų, kuriems skirtas aktas, bei kitų asmenų, su kuriais aktas tiesiogiai ir konkrečiai susijęs, galimą interesą gauti paaiškinimus. Nereikalaujama, kad motyvai apimtų visas faktines ir teisines aplinkybes, nes klausimas, ar akto motyvavimas atitinka EB 253 straipsnio reikalavimus, turi būti nagrinėjamas

atsižvelgiant ne tik į tekstą, bet ir aplinkybes bei atitinkamą sritį reglamentuojančių teisės normų visumą (žr. šio sprendimo 214 straipsnyje minėto sprendimo *Italija prieš Komisiją* 55 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

216 Jei kalbama apie reglamentą, motyvavimas gali apsiriboti, pirma, jo priėmimą lėmusios bendros situacijos ir, antra, juo siekiamų bendrų tikslų nurodymu (1985 m. liepos 3 d. Teisingumo teismo sprendimo *Abrias ir kt. prieš Komisiją* 3/83, Rink. p. 1995, 30 punktas ir 2005 m. kovo 10 d. Sprendimo *Ispanija prieš Tarybą*, C-342/03, Rink. p. I-1975, 55 punktas).

217 Be to, jei iš bendro pobūdžio akto galima nustatyti institucijos siekiamo tikslo esmę, reikalavimas nurodyti konkrečius skirtingų naudojamų techninių sprendimų motyvus būtų perteklinis (žr. 2006 m. rugsėjo 7 d. Teisingumo teismo sprendimo *Ispanija prieš Tarybą*, C-310/04, Rink. p. I-7285, 59 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

218 Atsižvelgiant būtent į šiuos argumentus reikia nustatyti, ar Reglamento Nr. 1972/2003 motyvavimas dėl to reglamento 3 straipsnyje nurodytų priemonių taikymo naujųjų valstybių narių kilmės produktams yra pakankamas.

219 Šiuo atveju reikia pabrėžti, kad Reglamento Nr. 1972/2003 motyvavimo esmė yra išdėstyta jo 1–6 konstatuojamosiose dalyse.

220 Reglamento Nr. 1972/2003 1 konstatuojamojoje dalyje pasakyta, kad pereinamojo laikotarpio priemones būtina patvirtinti siekiant išvengti prekybos srautų nukreipimo rizikos, kuri turi įtaką bendram žemės ūkio rinkų organizavimui dėl įstojimo.

221 2 ir 4 konstatuojamosiose dalyse kalbama apie priemones, susijusias su grąžinamosiomis eksporto išmokomis.

222 3 konstatuojamojoje dalyje aiškinama, kad prekybos srautų nukreipimai, galintys dezorganizuoti bendrą rinkos organizavimą, dažnai apima produktus, kurie vežami specialiai plėtros dingstimi ir kurie nėra įprastų atitinkamos valstybės atsargų dalis. Toje konstatuojamojoje dalyje taip pat teigiama, kad atsargų perteklius gali susidaryti dėl nacionalinės gamybos ir kad turėtų būti numatyti atgrasomieji mokesčiai.

223 Galiausiai 5 ir 6 konstatuojamosiose dalyse tik pasakyta, kad Reglamente Nr. 1972/2003 nustatytos priemonės yra būtinos, tinkamos ir atitinka visų atitinkamų vadybos komitetų pareikštas nuomones bei turėtų būti taikomos vienodai.

224 Darytina išvada, kad nė vienoje minėtų konstatuojamųjų dalių aiškiai nepasakyta, dėl kokių konkrečių priežasčių Komisija priėmė Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnyje išdėstytas priemones, kurios taikomos naujųjų valstybių narių kilmės produktams.

225 Šiuo atveju Lenkijos Respublika pabrėžia, kad Komisija aiškiai motyvavo kitas į Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnyje išdėstytas panašias nuostatas.

226 Visų pirma Lenkijos Respublika pacitavo Reglamento Nr. 3108/94 antrą konstatuojamąją dalį, kuri, jos nuomone, susijusi su minėto reglamento 4 straipsnio 3 dalies antra įtrauka. Ši nuostata, pagal kurią ne Bendrijos prekės, kurioms 1995 m. sausio 1 d. taikyta muitinio sandėliavimo, laikino įvežimo perdirbti ar laikino įvežimo procedūra, buvo apmokestintos papildomu mokesčiu, taikomu, jei reikia, papildant tą dieną naujojoje valstybėje narėje taikomus mokesčius išleidimo į laisvą apyvartą nuo tos datos atveju, yra panaši į Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnyje išdėstytą nuostatą. Tačiau,

priešingai nei teigia Lenkijos Respublika, minėta nuostata nėra tiksliai grindžiama Reglamento Nr. 3108/94 2 konstatuojamojoje dalyje. Iš tikrųjų šioje konstatuojamojoje dalyje tik paaiškinta, kad siekiant supaprastinimo reikia taikyti procedūrą, grindžiamą principu, kad jei sandoris Bendrijos viduje prasidėjo iki 1995 m. sausio 1 d., jam reikia taikyti iki tos datos galiojusias nuostatas.

227 Lenkijos Respublika taip pat pacitavo Reglamento Nr. 60/2004 6 konstatuojamąją dalį. Jos nuomone, jame konkrečiai motyvuojamas minėto reglamento 5 straipsnis, kuriuo cukraus sektoriuje įvedama priemonė, panaši į Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnyje nustatytą priemonę. Reglamento Nr. 60/2004 6 konstatuojamojoje dalyje pasakyta, kad Stojimo akto IV priedo 5 punkte nustatyta, jog prekės, kurioms taikomi skirtingi sąlyginio neapmokestinimo režimo tipai, įstojimo dieną atleidžiamos nuo muito mokesčių, jei yra išleidžiamos į laisvą apyvartą, su sąlyga, kad jos atitinka tam tikras sąlygas. Joje taip pat nurodyta, jog cukraus sektoriuje egzistuoja didelė rizika, kad šia galimybe bus naudojamasi spekuliavimo tikslais ir kad ši galimybė gali sudaryti sąlygas ūkio subjektams apeiti šiuo reglamentu nustatytą įpareigojimą savo sąskaita iš rinkos pašalinti perteklinį cukraus ir izogliukozės kiekį, kurį nustato naujųjų valstybių narių valdžios institucijos, arba mokėti mokesčius, jei neįmanoma pateikti šio kiekio pašalinimą patvirtinančių įrodymų. Galiausiai minėtoje konstatuojamojoje dalyje pasakyta, kad šią riziką keliantiems produktams jų išleidimo į laisvą apyvartą dieną turi būti taikomi importo muitai.

228 Tačiau aiškus vėlesnės ir panašios į Reglamente Nr. 1972/2003 nurodytos priemonės motyvavimas neišsprendžia klausimo, ar panašaus patikslinimo nepateikimas pastarajame reglamente būtinai reiškia, kad jo motyvavimas yra nepakankamas to reglamento 3 straipsnyje išdėstytų priemonių atžvilgiu.

229 Kad būtų galima atsakyti į šį klausimą, reikia atsižvelgti į aplinkybes, kurioms esant buvo priimtos priemonės. Kaip matyti iš Reglamento Nr. 1972/2003 3 konstatuojamosios dalies, vienas pagrindinių šio reglamento tikslų yra išvengti prekybos srautų nukreipimo, kuris gali daryti poveikį bendram rinkos organizavimui ir kurį gali sukelti perteklinių atsargų kaupimas, pavojaus.

230 Pagal Reglamento Nr. 1972/2003 logiką šis tikslas įgyvendinamas nustatant minėto reglamento 4 straipsnyje nurodytą mokestį už naujosiose valstybėse narėse esančias perteklines atsargas, o nuoroda į tokio apmokestinimo tinkamumą minėtam tikslui pasiekti yra aiškiai išdėstyta aptariamo reglamento 3 konstatuojamojoje dalyje.

231 Taigi Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnio vaidmuo naujųjų valstybių narių kilmės produktų, kuriems taikomas ribojamasis režimas, atžvilgiu yra tik papildyti minėto reglamento 4 straipsnyje nustatytą apmokestinimo sistemą ir, tiksliau kalbant, užtikrinti tos nuostatos veiksmingumą.

232 Kalbant apie aptariamus naujųjų valstybių narių kilmės produktus, Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnyje nustatytų priemonių reikalingumas apmokestinimo sistemai galutinai sukurti yra akivaizdus, nes, kaip buvo pabrėžta šio sprendimo 191–193 punktuose, visiškai aišku, kad nesant šių priemonių bet kuris ūkio subjektas, turintis produktų, kurie gali būti apmokestinti minėto reglamento 4 straipsnyje nustatytu mokesčiu, gali išvengti pareigos sumokėti mokestį kitoje valstybėje narėje, pritaikydamas atitinkamiems produktams vieną iš to reglamento 3 straipsnyje nustatytų muitinės režimų.

233 Tai reiškia, kad, kalbant apie naujųjų valstybių narių kilmės produktus, Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnyje nustatytos priemonės yra tik Komisijos pasirinktas techninis būdas užtikrinti minėto reglamento 4 straipsnio veiksmingumą, nes pastaroji nuostata savo ruožtu yra Komisijos pagrindinė priemonė tikslui pasiekti, t. y. išvengti perteklinių atsargų kaupimosi naujosiose valstybėse narėse.

234 Taigi reikia daryti išvadą, kad, atsižvelgiant į šio sprendimo 216 ir 217 punktuose nurodytą teismų praktiką, Komisija neprivalėjo konkrečiau motyvuoti Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnyje išdėstytų priemonių reikalingumo, nes minėto reglamento motyvuose aiškiai nurodytas tikslas užkirsti kelią perteklinėms atsargoms kaupti ir

būtinybė nustatyti minėtų atsargų apmokestinimo sistemą (3 konstatuojamoji dalis) bei bendros aplinkybės, dėl kurių reikėjo priimti minėtą reglamentą (kartu skaitomos 1 ir 3 konstatuojamosios dalys). Taigi aptariamas motyvavimas šiuo klausimu turi būti laikomas pakankamu.

235 Tokią išvadą sustiprina ir aplinkybės, kuriomis buvo priimtas Reglamentas Nr. 1972/2003. Iš tikrųjų Lenkijos Respublika neneigia, kad buvo glaudžiai susijusi su minėto reglamento priėmimo procesu, nes ji, kaip stebėtoja, dalyvavo įvairiuose komiteto, kuriame buvo diskutuojama dėl jo priėmimo, posėdžiuose. Be to, Lenkijos Respublika šiuo klausimu daug susirašinėjo su Komisija. Galiausiai iš dokumentų matyti, kad iki šio reglamento priėmimo Komisija buvo pasirengusi aptarti įvairius su tuo reglamentu susijusius klausimus ir numatyti galimus jo pakeitimus.

236 Taip pat reikia pabrėžti, kad iš dokumentų matyti, jog Komisija konkrečiai diskutavo su Lenkijos Respublika, pirma, dėl klausimo, ar Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnyje nurodytų priemonių priėmimas priklauso minėtos institucijos turimai kompetencijai pagal Stojimo akto 41 straipsnį, ir, antra, dėl motyvų, kuriais grindžiamas minėtų priemonių priėmimas.

237 Remiantis tuo, kas išdėstyta, šį pagrindą reikia atmesti.

Dėl penktojo ieškinio pagrindo, susijusio su teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu

— Šalių argumentai

238 Lenkijos Respublika teigia, kad Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnyje nurodytos priemonės, pagal kurias tam tikri produktai apmokestinami didesniais importo muitais nei tie, kurie buvo taikomi pagal lengvatinį muitinės režimą, egzistavusį laikotarpiu prieš pat jos stojimą į Europos Sąjungą, buvo priimtos pažeidžiant teisėtų lūkesčių apsaugos principą.

239 Lenkijos Respublika mano, kad ji ir Lenkijos ūkio subjektai galėjo turėti teisėtų lūkesčių dėl to, kad procedūra, taikoma prekėms, kurios laikinai saugomos arba kurioms taikomas vienas iš muitinės režimų ar kurios transportuojamos išplėstoje Bendrijoje nuo 2004 m. gegužės 1 d., buvo vykdoma remiantis Stojimo akto IV priedo 5 punkte išdėstytais principais ir kad bet kuriuo atveju 2004 m. balandžio 30 d. galioję muitai nuo įstojimo dienos nebus padidinti, nors tai tik pereinamojo laikotarpio priemonė.

240 Šiuo atveju Lenkijos Respublika mano, kad nors teisėtų lūkesčių apsaugos principas nereiškia, kad negalima daryti pakeitimų ar atnaujinimų atsižvelgiant į ateityje besikeičiančias sąlygas, aptariamos pereinamojo laikotarpio priemonės yra daugiau nei atnaujinimas ir yra naujas padėties, kurią anksčiau reglamentavo Stojimo aktas, reglamentavimas.

241 Lenkijos Respublika mano, kad Komisija atsiliepime į ieškinį sutinka, jog apdairūs ūkio subjektai negalėjo numatyti, kad bus priimtas ginčijamas teisės aktas, ir pabrėžia, kad Komisija tik tvirtinta, jog jie galėjo pritaikyti veiklą prie šiame akte išdėstytų reikalavimų. Taigi, pirma, Reglamentas Nr. 1972/2003 nebuvo paskelbtas lenkų kalba iki įstojimo ir, antra, galimas ūkio subjektų prisitaikymas prie ginčijamos priemonės

galėjo reikšti tai, kad jie būtų privalėję riboti prekybinę veiklą įprastos prekybinės veiklos nenaudai arba sumokėti *erga omnes* importo muitus.

242 Iš esmės Komisijos argumentai, susiję su tikslu nustatyti importo muitus, kurių suma atitinka *erga omnes* muitus, yra nepagrįsti, nes minėti muitai niekaip nesusiję su spekuliavimo prevencija.

243 Galiausiai bet kokia šio sprendimo 89 punkte pateikta nuoroda į sprendimą *Weidacher* ginčijamai priemonei pateisinti yra visiškai nepagrįsta, nes minėtas sprendimas nesusijęs su jokia nuostata, kuri būtų analogiška Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnio nuostatai.

244 Komisija ginčija Lenkijos Respublikos argumentus.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

245 Reikia priminti, kad, remiantis teismų praktika, teisėtų lūkesčių apsaugos principu galima remtis ginčijant Bendrijos teisės aktus tik tuo atveju, kai Bendrija pati iš anksto sukuria situaciją, galinčią sukelti teisėtų lūkesčių (žr. šio sprendimo 89 punkte minėto sprendimo *Weidacher* 31 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

246 Todėl reikia pažymėti, kad šiuo atveju Bendrija iš anksto nesukūrė teisėtų lūkesčių Lenkijos Respublikai arba Lenkijos ūkio subjektams galinčios sukelti situacijos.

247 Visų pirma, Bendrija jokiu būdu – veiksmu ar neveikimu – nesudarė progos suinteresuotiesiems asmenims suprasti, kad dėl 2004 m. gegužės 1 d. įvyksiančios plėtros nebus priimtos pereinamojo laikotarpio priemonės, kuriomis užtikrinamas priemonių, skirtų išvengti bendros rinkos sutrikdymo dėl perteklinių atsargų kaupimo, veiksmingumas.

248 Be to, reikia pabrėžti, kad visi įprastai rūpestingi ūkio subjektai, iki 2004 m. gegužės 1 d. produktams pritaikę vieną iš Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnyje nurodytų režimų, nuo Stojimo akto paskelbimo Oficialiajame leidinyje turėjo žinoti, kad pagal minėto akto 41 straipsnio pirmąją pastraipą Komisija gali imtis pereinamojo laikotarpio priemonių, siekdama naujose valstybėse narėse galiojančius režimus pritaikyti prie bendro rinkų organizavimo, t. y. priemonių, kurios prireikus gali turėti įtaką perteklinėms atsargoms, sukauptoms iki Reglamento Nr. 735/2004 paskelbimo, ir produktams, kuriems taikomas ribojamasis režimas (šuo klausimu žr. šio sprendimo 89 punkte minėto sprendimo *Weidacher* 33 punktą). Šiuo atveju numatytas priemones Komisija iš pradžių pateikė Lenkijos Respublikai per komitetą, kuris diskutavo dėl Reglamento Nr. 1972/2003 priėmimo. Todėl Lenkijos Respublika negali teigti, kad buvo pažeisti jos teisėti lūkesčiai.

249 Todėl pagrindas, susijęs su teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu, turi būti atmestas.

Dėl ketvirtos ieškinio dalies, susijusios su prašymu panaikinti Reglamentą Nr. 735/2004 dėl to, kad visos ginčijamos priemonės taikomos septyniems papildomiems produktams

Šalių argumentai

250 Lenkijos Respublika teigia, kad, nepaisant Stojimo akto 41 straipsnyje nurodytų reikalavimų, ginčijamos priemonės nepadeda Lenkijai lengviau pereiti prie sistemos, sukurtos įgyvendinant bendrąją žemės ūkio politiką pagal Stojimo akte išdėstytas sąlygas. Jos yra naudingos tik tam, kad penkiolikos narių Bendrija būtų apsaugota nuo konkurencijos, susijusios su naujųjų valstybių narių kilmės žemės ūkio produktų antplūdžiu, atsižvelgiant į jų galimybes žemės ūkio srityje.

251 Pirma, Lenkijos Respublika teigia, kad Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsniu galiausiai Bendrijos *erga omnes* muitais apmokestinami iš Lenkijos į penkiolikos narių Bendriją importuojami žemės ūkio produktai, o priešingu atveju jie neapmokestinami. Antra, ji nurodo, kad Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 3 dalyje nustatytomis priemonėmis Lenkijos perteklinių atsargų savininkams nustatyti muitai, kurių suma gerokai viršija pelną, kurį galima gauti spekuliuojant. Trečia, ji pažymi, kad Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 5 dalies aštuntoje įtraukoje nustatytomis priemonėmis ji įpareigojama nustatyti mokesčius perteklinių žemės ūkio produktų atsargų savininkams, dėl kurių nekyla spekuliacinių veiksmų pavojaus ir kurie neturi perteklinių atsargų nacionaliniu mastu. Lenkijos Respublika mano, kad šiomis aplinkybėmis galima tik daryti išvadą, jog faktinis ginčijamų priemonių tikslas yra apsaugoti penkiolikos narių Bendriją nuo teisėtos naujųjų valstybių narių ūkio subjektų konkurencijos, o tai yra Komisijos piktnaudžiavimas jai suteiktais įgaliojimais.

252 Komisija mano, kad šis pagrindas turi būti atmestas.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

253 Reikia pažymėti, kad dėstydama šį pagrindą Lenkijos Respublika tik iš naujo apibendrina šiame sprendime svarstytus teiginius, kurie pateikti ankstesnėse ieškinio dalyse.

254 Todėl reikia daryti išvadą, kad šis pagrindas nėra savarankiškas ir kad dėl to jis turi būti atmestas dėl tų pačių priežasčių kaip ir pagrindai, kurių santrauka pateikta dėstant šį pagrindą.

255 Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad visas ieškinys turi būti atmestas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

256 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to prašė. Kadangi Lenkijos Respublika pralaimėjo bylą, ji turi padengti Komisijos išlaidas pagal šios pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (pirmoji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. Lenkijos Respublika padengia savo ir Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

Tiili Dehousse Wiszniewska-Białecka

Jürimäe Soldevila Fragoso

Paskelbta 2009 m. birželio 10 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.

Turinys

Faktinės bylos aplinkybės . . . . . II - 1555

Procesas . . . . . II - 1560

Dėl priimtinumo . . . . . II - 1562

Šalių argumentai . . . . . II - 1562

Pirmosios instancijos teismo vertinimas . . . . . II - 1566

Dėl esmės . . . . . II - 1575

Dėl antros ieškinio dalies, susijusios su prašymu panaikinti Reglamentą Nr. 735/2004 dėl to, kad juo septyniems papildomiems produktams taikoma Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 3 dalyje nustatyta priemonė . . . . . II - 1577

Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, susijusio su Stojimo akto 41 straipsnio ir proporcingumo principo pažeidimu . . . . . II - 1579

— Šalių argumentai . . . . . II - 1579

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas . . . . . II - 1581

Dėl antrojo ieškinio pagrindo, susijusio su nediskriminavimo dėl nacionalinės priklausomybės principo pažeidimu . . . . . II - 1589

— Šalių argumentai . . . . . II - 1589

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas . . . . . II - 1591

Dėl trečios ieškinio dalies, susijusios su prašymu panaikinti Reglamentą Nr. 735/2004 dėl to, kad juo įtraukiami septyni produktai į Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 5 dalies aštuntoje įtraukoje pateiktą sąrašą . . . . . II - 1593

Šalių argumentai . . . . . II - 1593

Pirmosios instancijos teismo vertinimas . . . . . II - 1595

Dėl pirmos ieškinio dalies, susijusios su prašymu panaikinti Reglamentą Nr. 735/2004 dėl to, kad pagal jį septyniems papildomiems produktams taikomos Reglamento Nr. 1972/2003 3 straipsnyje nustatytos priemonės . . . . . II - 1599

Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, susijusio su laisvo prekių judėjimo principo pažeidimu II - 1603

— Šalių argumentai . . . . . II - 1603

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas . . . . . II - 1605

Dėl antrojo ieškinio pagrindo, susijusio su Komisijos kompetencijos nebuvimu ir Stojimo akto 22 ir 41 straipsnių pažeidimu . . . . . II - 1606

— Šalių argumentai . . . . . II - 1606

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas . . . . . II - 1607

Dėl trečiojo ieškinio pagrindo, susijusio su nediskriminavimo dėl pilietybės principo pažeidimu . . . . . II - 1609

— Šalių argumentai . . . . . II - 1609

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas . . . . . II - 1610

Dėl ketvirtojo ieškinio pagrindo, susijusio su motyvavimo nebuvimu arba nepakankamumu . . . . . II - 1612

— Šalių argumentai . . . . . II - 1612

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas . . . . . II - 1613

Dėl penktojo ieškinio pagrindo, susijusio su teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu . . . . . II - 1619

— Šalių argumentai . . . . . II - 1619

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas . . . . . II - 1620

Dėl ketvirtos ieškinio dalies, susijusios su prašymu panaikinti Reglamentą Nr. 735/2004 dėl to, kad visos ginčijamos priemonės taikomos septyniems papildomiems produktams . . . II - 1622

Šalių argumentai . . . . . II - 1622

Pirmosios instancijos teismo vertinimas . . . . . II - 1623

Dėl bylinėjimosi išlaidų . . . . . II - 1623